

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
Λεωφ. Συγγρού 185 & Σαρδέων 2, 17121 Ν. Σμύρνη
Πληροφορίες: grants.sc@elidek.gr
Τηλ. Επικ.: 210 6412410, 210 6412420

Οδηγός Διαχείρισης και Υλοποίησης Έργων
στο πλαίσιο της
**2ης Προκήρυξης Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» «Αιέν Αριστεύειν-
Θεόδωρος Παπάζογλου»**

Έκδοση 2.0

(Απόφαση Α.Π. 68416/13.06.2023 (Ορθή Επανάληψη) της Διευθύντριας του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας, ΑΔΑ: ΨΤΧΓ46Μ77Γ-ΡΝΑ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΝΙΚΑ	5
1. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΛΙΔΕΚ	6
2. ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	6
2.1 Δικαιολογητικά και στοιχεία για την έκδοση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης	7
3. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ – ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ	8
3.1 Γενικά	8
3.2 Καταβολή Χρηματοδότησης	8
3.2.1 Προκαταβολή	8
3.2.2 Ενδιάμεση καταβολή	8
3.2.3 Αποπληρωμή	8
4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΩΝ	8
4.1 Εκθέσεις Προόδου και Ολοκλήρωσης Έργου	9
4.2 Διαδικασία Διενέργειας Ελέγχου – Επαλήθευσης	10
4.3 Έγκριση Αποτελεσμάτων Επαλήθευσης – Αντιρρήσεις ΕΥ/ΦΥ	11
4.4 Έκτακτος Έλεγχος Προόδου	12
5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ	12
5.1 Επιλέξιμες δαπάνες	12
5.2 Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών	13
5.2.1 Αμοιβές προσωπικού	14
5.2.2 Δαπάνες αναλωσίμων	17
5.2.3 Δαπάνες μετακινήσεων	18
5.2.4 Δαπάνες διάχυσης	18
5.2.5 Δαπάνες για χρήση ή πρόσβαση σε εξοπλισμό, υποδομές ή άλλους πόρους	19
5.2.6 Δαπάνες για αγορά εξοπλισμού	19
5.2.7 Λοιπές δαπάνες	20
5.2.8 Έμμεσες δαπάνες	20
5.3 Λογιστική παρακολούθηση	21
5.4 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	21
5.5 Τραπεζικά έξοδα και προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών	21
5.6 Πιστοποιητικό Ελέγχου από Ορκωτό Λογιστή	21
5.7 Απώλεια παραστατικού	22
5.8 Μη Επιλέξιμες δαπάνες	22
6. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΥ και ΦΥ	23

6.1	Υποχρεώσεις ΕΥ και ΦΥ	23
6.2	Υποχρεώσεις μετά την ολοκλήρωση του έργου.....	24
7.	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ.....	25
8.	ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....	26
8.1	Γενικά.....	26
8.2	Περιπτώσεις τροποποιήσεων.....	27
8.3	Τροποποιήσεις που αφορούν στοιχεία του δικαιούχου	28
8.4	Μεταβολές που δεν συνιστούν τροποποιήσεις	28
8.5	Άλλες τροποποιήσεις	29
8.6	Διακοπή του ερευνητικού έργου	29
9.	ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	30
10.	ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ.....	30
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.....	32
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	33
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.....	36

Έκδοση	Ημερομηνία δημοσίευσης		Σελίδα
1.0	16.07.2019	Αρχική έκδοση	
1.1	02.02.2021	Προσθήκη στο υπό 2 της Τελικής Έκθεσης που αφορά στα παραδοτέα.	8
		Προσθήκη διευκρίνισης σχετικά με το τελικό παραδοτέο	8-9
		Προσθήκη του υπό 6 κριτηρίου επιλεξιμότητας	11
		Προσθήκη στον τρόπο υπολογισμού της μηνιαίας αποζημίωσης της αμοιβής των ΕΥ.	12
		Διευκρίνιση στον υπολογισμό των αμοιβών των μεταδιδασκτόρων ερευνητών – μελών της ερευνητικής ομάδας	13
		Προσθήκη της υπό 4 περίπτωσης υποχρέωσης του ΕΥ και ΦΥ.	21
		Αλλαγή στην υπό 1 περίπτωση τροποποίησης	25
2.0	13.06.2023	Επικαιροποίηση του νομικού πλαισίου της Δράσης	5
		Προσθήκη διευκρινίσεων για την ενδιάμεση και τελική έκθεση προόδου	8
		Επέκταση της προθεσμίας εξόφλησης των παραστατικών των δαπανών	9, 20
		Διευκρινήσεις αναφορικά με την αμοιβή του ΕΥ	14
		Δυνατότητα παροχής υπηρεσιών από Ακαδημαϊκούς ή Ερευνητικούς Φορείς	19

	Διευκρινήσεις αναφορικά με την επιλεξιμότητα δαπανών στην Κατηγορία «Εξοπλισμός»	19
	Απαλοιφή της υποχρέωσης της λογιστικής εγγραφής των έμμεσων δαπανών	20
	Προσθήκη διευκρινήσεων για τα τραπεζικά έξοδα	21
	Αλλαγή σχετικά με την υποχρέωση τοποθέτησης σφραγίδας με τα στοιχεία της χρηματοδότησης σε παραστατικά δαπανών στην	23
	Προσθήκη υποχρέωσης για δωρεάν διάθεση εκδόσεων κ.λπ. δημιουργημάτων για 5 έτη μετά τη λήξη του έργου	24
	Επικαιροποίηση των όρων δημοσιότητας	25
	Μεταφορά των περιπτώσεων αντικατάστασης και προσθήκης/αποχώρησης μελών της ΕΟ από τις τροποποιήσεις στις μεταβολές	28
	Διακοπή υλοποίησης έργου	29
	Προσθήκη στο Παράρτημα ΙΙ περίπτωση επιλεξιμότητας δαπάνης	34
	Απαλοιφή στο Παράρτημα ΙΙ της πρώτης επισήμανσης περί εξόφλησης δαπανών πριν την υποβολή του αιτήματος επαλήθευσης της τελικής έκθεσης.	33
	Απαλοιφή της υποχρέωσης global timesheets στο τακτικό και έκτακτο προσωπικό με σύμβαση μίσθωσης έργου	36, 37
	Διευκρινήσεις αναφορικά με τα παραστατικά στοιχεία μετακινούμενων	35
	Διευκρινήσεις αναφορικά με τη σύμβαση μίσθωσης έργου	37
	Προσθήκη στο Παράρτημα ΙΙΙ δικαιολογητικού για τις δαπάνες για αγορά εξοπλισμού	39

ΓΕΝΙΚΑ

Ο παρών **Οδηγός Διαχείρισης – Υλοποίησης** (εφεξής «ΟΔΥ») θέτει τους όρους και τις προϋποθέσεις για τις διαδικασίες ελέγχου και επαλήθευσης των δαπανών και για την καταβολή της χρηματοδότησης των ερευνητικών έργων (εφεξής «έργο»/«έργα»), που αξιολογήθηκαν θετικά και κατατάχθηκαν στη λίστα των προς χρηματοδότηση ερευνητικών έργων στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» **«Αίεν Αριστεύειν-Θεόδωρος Παπάζογλου»**. Στόχος της Προκήρυξης είναι η υποστήριξη της ερευνητικής προσπάθειας Ελλήνων Ερευνητών/τριών, οι οποίοι/ες έχουν υποβάλει ερευνητικές προτάσεις στις Δράσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (European Research Council-ERC) Starting Grant, Consolidator Grant ή Advanced Grant από το 2017 και μετά, έχουν αξιολογηθεί θετικά κατά τη δεύτερη φάση αξιολόγησης (βαθμός Α), αλλά δεν χρηματοδοτήθηκαν λόγω μη επάρκειας του κατά την εκάστοτε Προκήρυξη διαθέσιμου προϋπολογισμού. Σκοπός της χρηματοδότησης-γέφυρας είναι αφενός η ενίσχυση της ερευνητικής αριστείας και η επιβράβευση αξιόλογων Ερευνητικών Έργων που διακρίθηκαν για την ποιότητά τους στο πλαίσιο ενός ανταγωνιστικού μηχανισμού χρηματοδότησης, όπως είναι το ERC, και αφετέρου η δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για την αξιοποίηση του υφιστάμενου επιστημονικού δυναμικού της χώρας και την προσέλκυση νέων επιστημόνων που σήμερα εργάζονται στο εξωτερικό.

Η Δράση υλοποιείται σύμφωνα με το ακόλουθο θεσμικό πλαίσιο:

- το Ν. 4429/2016 «Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας και άλλες διατάξεις» (Α' 199), όπως ισχύει και ιδίως τα άρθρα 2, 4 παρ. 3, 5 παρ. 3 έως 9 και 9 παρ. 7 αυτού,
- τη με αριθμό 195245/15.11.2018 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, Οικονομικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας» (Β' 5252), όπως ισχύει, και ιδίως τα άρθρα 34 και 39 έως 52 αυτής,
- το Ν. 4957/2022 «Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις» (Α' 141),
- το Ν. 4310/2014 (Α' 258) «Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει,
- το Ν. 3187/2003 «Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ)» (Α' 233), όπως ισχύει,
- την από 15 Ιουλίου 2016 Σύμβαση της Ελληνικής Δημοκρατίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων,
- την υπ' αρ. 38750/21.04.2022 Απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την οποία διορίστηκε ως Διευθύντρια του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας η Δρ Αικατερίνη Κουραβέλου (ΥΟΔΔ 335),
- τη με Α.Π. 48954/11.5.2022 Απόφαση του Ε.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. περί ανάθεσης αρμοδιοτήτων στην Διευθύντρια του Ιδρύματος (Β' 2464),
- τη με Α.Π. 12745/09.05.2019 απόφαση της 53ης (έκτακτης) Συνεδρίασης του Ε.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. περί αποδοχής δωρεάς του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος,
- την από 03.5.2019 σύμβαση δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος και του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.,
- τη με Α.Π. 14472/25.06.2019 απόφαση της 56ης Συνεδρίασης του ΕΣ του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. περί έγκρισης της σχεδίου της Προκήρυξης με τίτλο «Χρηματοδότηση-γέφυρα αξιόλογων ερευνητικών έργων που αξιολογήθηκαν θετικά αλλά δεν έτυχαν χρηματοδότησης από το ERC»,
- τη με Α.Π. 14946/10.07.2019 2η Προκήρυξη Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» με τίτλο «Χρηματοδότηση-Γέφυρα Ερευνητικών Έργων που αξιολογήθηκαν θετικά αλλά δεν έτυχαν χρηματοδότησης από το ERC» (ΑΔΑ: 6Π4Ψ46Μ77Γ-6ΞΘ), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει,

- τη με Α.Π. 24616/27.04.2020 απόφαση της 77ης συνεδρίασης του ΕΣ του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. περί μετονομασίας της Δράσης «Χρηματοδότηση-γέφυρα αξιόλογων ερευνητικών έργων που αξιολογήθηκαν θετικά αλλά δεν έτυχαν χρηματοδότησης από το ERC» σε «Αιέν Αριστεύειν – Θεόδωρος Παπάζογλου».

1. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΕΛΙΔΕΚ

Για κάθε ερευνητικό έργο ορίζεται από το Τμήμα Ερευνητικών Έργων του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σημείο επαφής του/της ΕΥ και του Φορέα Υποδοχής (ΦΥ) με αυτό.

Κάθε επικοινωνία (τηλεφωνική, ηλεκτρονική, έντυπη) που αφορά στην εφαρμογή του ΟΔΥ διενεργείται αποκλειστικά μεταξύ του ορισμένου σημείου επαφής του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. και του/της ΕΥ ή/και του ΦΥ του ερευνητικού έργου.

Όλα τα έγγραφα αλληλογραφίας (ηλεκτρονικά και έντυπα) πρέπει να φέρουν τον αναγνωριστικό αριθμό έργου (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) και τον τίτλο του έργου και να αποστέλλονται αποκλειστικά στο ορισμένο σημείο επαφής του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Το έγγραφο θεωρείται ότι έχει παραληφθεί κατά την ημερομηνία πρωτοκόλλησής του από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Το σύνολο των εγγράφων υποβάλλεται αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή στο Πληροφοριακό Σύστημα του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. (εφεξής Π.Σ.).

2. ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Μετά την αξιολόγηση των προτάσεων εκδίδεται από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. η απόφαση χρηματοδότησης με τον κατάλογο των προς χρηματοδότηση έργων σύμφωνα με τον διαθέσιμο προϋπολογισμό.

Μετά τη δημοσίευση του καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων οι δικαιούχοι ΕΥ λαμβάνουν εγκριτική επιστολή, με την οποία θα καλούνται να υποβάλουν στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την έκδοση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης και για την χρηματοδότηση του έργου είναι το προς χρηματοδότηση ερευνητικό έργο να μην έχει χρηματοδοτηθεί και να μην χρηματοδοτείται με οποιαδήποτε τρόπο από οποιονδήποτε άλλο φορέα για ολόκληρο το αντικείμενό του ή μέρος αυτού.

Στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης επισυνάπτεται Τεχνικό Δελτίο Έργου (ΤΔΕ), στο οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία της πρότασης, όπως αυτή έχει διαμορφωθεί μετά την αξιολόγησή της από την αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου και του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου (βλ. κατωτέρω παρ. 2.1 αρ. 4).

Ο ΦΥ υποχρεούται να ολοκληρώσει τη διαδικασία ένταξης του έργου στον προϋπολογισμό του εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.

Η διάρκεια του έργου αναφέρεται στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης. Η ημερομηνία έναρξης του έργου καθορίζεται από τον ΦΥ κατά την ένταξή του στον προϋπολογισμό του ΦΥ και δεν μπορεί να απέχει πέραν των 30 ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ένταξης.

2.1 Δικαιολογητικά και στοιχεία για την έκδοση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης

Μετά την έκδοση του καταλόγου των προς χρηματοδότηση έργων οι δικαιούχοι ΕΥ λαμβάνουν εγκριτική επιστολή, με κοινοποίηση στον ΦΥ, με την οποία καλούνται να υποβάλουν **εντός είκοσι (20) ημερολογιακών ημερών** στο Π.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. τα ακόλουθα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την έκδοση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης:

1. Βεβαίωση Αποδοχής του Έργου από τον ΦΥ, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπό του.
2. Βεβαίωση Συνεργασίας από τους προβλεπόμενους στην πρόταση Συνεργαζόμενους Φορείς (ΣΦ), της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο κάθε ΣΦ, στην οποία θα περιγράφεται επαρκώς το είδος της συνεργασίας, το εμπλεκόμενο προσωπικό, ο εξοπλισμός, οι υποδομές ή οι ειδικοί πόροι που θα χρησιμοποιηθούν, καθώς και η εκτιμώμενη χρονική διάρκεια της συνεργασίας. Η υποβολή της ως άνω βεβαίωσης είναι υποχρεωτική μόνο στην περίπτωση που το σχετικό αρχείο δεν είχε αναρτηθεί αρχικά (κατά την ηλεκτρονική υποβολή της πρότασης).
3. Υπεύθυνη Δήλωση του Ν. 1599/1986 υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο του ΦΥ, στην οποία θα δηλώνεται ότι:
  - Όλα τα αναφερόμενα στοιχεία στο ερευνητικό έργο με αριθμό «.....» και τίτλο «.....» είναι αληθή και ακριβή.
  - Το προς χρηματοδότηση ερευνητικό έργο με αριθμό «.....» και τίτλο «.....» δεν έχει χρηματοδοτηθεί, ούτε θα χρηματοδοτηθεί από άλλους φορείς για ολόκληρο το αντικείμενό του ή μέρος αυτού.
  - Αποδέχεται ότι τα μηνύματα που θα λαμβάνει από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη/στις διεύθυνση/εις που θα υποδειχθούν, επέχουν θέση κοινοποίησης και συνεπάγονται την έναρξη όλων των έννομων συνεπειών και προθεσμιών, τόσο για τον ΦΥ όσο και για τον/την ΕΥ.
4. Υποβολή στοιχείων εγκεκριμένου έργου (ενότητες εργασίας, παραδοτέα, ορόσημα) και εγκεκριμένου προϋπολογισμού στα σχετικά πεδία του Π.Σ.

Μετά την υποβολή και τον έλεγχο όλων των παραπάνω εκδίδεται η Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., της οποίας αναπόσπαστο κομμάτι είναι το ΤΔΕ, στο οποίο περιλαμβάνονται τα στοιχεία του έργου, όπως αυτά έχουν διαμορφωθεί μετά την αξιολόγηση της πρότασης από την αρμόδια Θεματική Επιτροπή Αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου (παρ. 2.1 αρ. 4).

3. ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ – ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

3.1 Γενικά

Η χρηματοδότηση κάθε εγκεκριμένου έργου ανέρχεται, κατά μέγιστο, στο αναφερόμενο στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης ποσό.

Το ποσό της χρηματοδότησης καταβάλλεται σε στάδια (δόσεις) κατά τη διάρκεια του έργου. Κάθε δόση αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο ποσοστό του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου. Η τελευταία δόση (αποπληρωμή) καταβάλλεται μετά τη λήξη και οριστική παραλαβή του έργου και το ύψος της εξαρτάται από τις συνολικές τελικά πιστοποιημένες δαπάνες του έργου και από τις ήδη καταβληθείσες δόσεις.

Η καταβολή κάθε δόσης από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. γίνεται με την κατάθεση του αντίστοιχου ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό που ο ΦΥ έχει δηλώσει στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., μετά την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών στις Οικονομικές Υπηρεσίες του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. (Παράρτημα Ι).

3.2 Καταβολή Χρηματοδότησης

3.2.1 Προκαταβολή

Μετά την έκδοση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης και την υποβολή των δικαιολογητικών που ορίζονται στο Παράρτημα Ι, χορηγείται προκαταβολή ύψους 60% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου. Η προκαταβολή συμψηφίζεται με την ενδιάμεση καταβολή ή/και με την αποπληρωμή του έργου, σε περίπτωση που δεν υπάρχει ενδιάμεση καταβολή.

3.2.2 Ενδιάμεση καταβολή

Η ενδιάμεση καταβολή ανέρχεται στο 30% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου και καταβάλλεται, κατόπιν αιτήματος του/της ΕΥ, εφόσον μετά από έλεγχο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου, που θα διενεργηθεί από το αρμόδιο όργανο του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σύμφωνα με τα οριζόμενα στη παράγραφο 4 του παρόντος, πιστοποιηθούν δαπάνες ποσοστού τουλάχιστον πενήντα τοις εκατό (50%) του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου.

3.2.3 Αποπληρωμή

Η τελική δόση (αποπληρωμή) καταβάλλεται μετά από έλεγχο – επαλήθευση της ολοκλήρωσης του έργου, ως προς το φυσικό και ως προς το οικονομικό του αντικείμενο, την οριστική παραλαβή του και την έκδοση Βεβαίωσης Ολοκλήρωσης Έργου. Στο στάδιο αυτό οριστικοποιείται το τελικό επιλέξιμο προς χρηματοδότηση κόστος του έργου, σε συνδυασμό με την ικανοποίηση ή όχι των όρων της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.

4. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ – ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΡΓΩΝ

Η παρακολούθηση της υλοποίησης του εγκεκριμένου φυσικού και οικονομικού αντικειμένου των έργων της παρούσας Δράσης αποτελεί ευθύνη του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. και γίνεται σύμφωνα με τους όρους που παρουσιάζονται αναλυτικά στις παρακάτω Παραγράφους.

Ειδικότερα, το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. παρακολουθεί την εξέλιξη των έργων, τη χρηματοοικονομική πρόοδό τους, την επίτευξη των στόχων μέσω των παραδοτέων και των οροσήμων κάθε έργου και λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα για την ομαλή χρηματοροή προς τα έργα, ενώ όταν απαιτείται, λαμβάνει διορθωτικά μέτρα.

Ο έλεγχος – επαλήθευση του έργου περιλαμβάνει τόσο το φυσικό όσο και το οικονομικό του αντικείμενο και είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί με τη συνδρομή ειδικών εμπειρογνομόνων.

Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. διατηρεί το δικαίωμα ελέγχου, όποτε κρίνεται απαραίτητο, της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου με επισκέψεις στον χώρο εκτέλεσής του και στην έδρα του ΦΥ ή/και με διοικητική επαλήθευση των στοιχείων που υποβάλλονται από τους δικαιούχους. Σε κάθε περίπτωση, ο/η ΕΥ και ο ΦΥ θα ενημερώνονται εγκαίρως από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., τόσο για τον χρόνο όσο και για το σημείο που το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. κρίνει ως καταλληλότερο για τη διενέργεια του ελέγχου.

Ο/Η ΕΥ και ο ΦΥ είναι υπεύθυνοι εξ ολοκλήρου απέναντι στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για την υλοποίηση και τη διασφάλιση της προόδου του έργου τους, την ορθή τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και των λοιπών όρων και περιορισμών, καθώς και την ολοκλήρωση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου με βάση την αξιολογηθείσα πρόταση και την Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης.

4.1 Εκθέσεις Προόδου και Ολοκλήρωσης Έργου

Για κάθε έργο είναι υποχρεωτική η υποβολή Ενδιάμεσης και Τελικής (με την ολοκλήρωση του έργου) Έκθεσης προόδου. Η Ενδιάμεση Έκθεση προόδου¹ υποβάλλεται μετά το πέρας του πρώτου έτους υλοποίησης, εάν μέχρι τότε δεν έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος – επαλήθευση για ενδιάμεση καταβολή χρηματοδότησης. Η Ενδιάμεση και η Τελική Έκθεση προόδου του έργου υποβάλλονται στο Π.Σ του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) και εβδομήντα πέντε (75), αντίστοιχα, ημερολογιακών ημερών από την ημέρα λήξης της αντίστοιχης περιόδου ελέγχου και περιλαμβάνουν:

1. Αναφορά του φυσικού αντικειμένου του έργου που έχει υλοποιηθεί στο χρονικό διάστημα αναφοράς (συμπεριλαμβανομένων των δράσεων διάχυσης και δημοσιότητας τους έργου).
2. Τα ολοκληρωθέντα παραδοτέα για το χρονικό διάστημα αναφοράς.
3. Τα επιτευχθέντα ορόσημα για το χρονικό διάστημα αναφοράς.
4. Αναφορά του οικονομικού αντικειμένου του έργου που έχει υλοποιηθεί στο χρονικό διάστημα αναφοράς.
5. Αντίγραφα παραστατικών των δαπανών της αντίστοιχης περιόδου.
6. Αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση των τυχόν τροποποιήσεων και λοιπών μεταβολών του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
7. Υπεύθυνη δήλωση του/της ΕΥ περί μη υποβολή της νεότερης εκδοχής της «Πρότασης ERC» κατά την περίοδο αναφοράς.

Στην Τελική Έκθεση του έργου θα πρέπει να αναφέρονται τα εξής:

1. Αναφορά του συνολικού φυσικού αντικειμένου του έργου που έχει υλοποιηθεί (συμπεριλαμβανομένων των δράσεων διάχυσης και δημοσιότητας τους έργου).
2. Το σύνολο των παραδοτέων που έχει υλοποιηθεί την περίοδο αναφοράς, συμπεριλαμβανομένης, ειδικά, της πρότασης που τελικά υποβλήθηκε στο πλαίσιο της οικείας δράσης (Starting Grant, Consolidator Grant ή Advanced Grant) του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου

¹ Η Ενδιάμεση Έκθεση πιστοποιείται εφόσον αυτή υποβληθεί κατ' ελάχιστο έξι (6) μήνες πριν την λήξη του έργου. Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί εντός της ως άνω προθεσμίας δεν θα καταβληθεί η ενδιάμεση δόση

- Έρευνας (European Research Council-ERC), ως νεότερη εκδοχή της «Πρότασης ERC», σύμφωνα με όσα ορίζονται στην Προκήρυξη.
3. Το σύνολο των επιτευχθέντων οροσήμων που έχει υλοποιηθεί την περίοδο αναφοράς.
  4. Αναφορά του οικονομικού αντικειμένου του έργου που έχει υλοποιηθεί την περίοδο αναφοράς, με την υποβολή των απαραίτητων πληροφοριών και παραστατικών των δαπανών, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η επαλήθευση της επιλεξιμότητας των δαπανών του έργου.
  5. Αναλυτική περιγραφή και τεκμηρίωση των τυχόν τροποποιήσεων και λοιπών μεταβολών του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου.
  6. Εκτεταμένη σύνοψη (Extended Summary) της Τελικής Έκθεσης (1.000 έως 2.500 λέξεις στα ελληνικά και στα αγγλικά) για ανάρτηση/δημοσίευση στην ιστοσελίδα του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. ή όπου κριθεί σκόπιμο από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Στη σύνοψη θα αναφέρονται, μεταξύ άλλων, οι στόχοι και τα συμπεράσματα που προέκυψαν κατά την υλοποίηση του έργου.

Στην περίπτωση που το τελικό παραδοτέο του έργου το οποίο σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Προκήρυξη είναι η υποβολή νεότερης εκδοχής της «Πρότασης ERC» σε επόμενη προκήρυξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Έρευνας (European Research Council-ERC), με Φορέα Υποδοχής έναν εκ των οριζόμενων στο άρθρο 2 παρ. 2α του Ν. 4429/2016, δεν έχει ολοκληρωθεί κατά την ημερομηνία λήξης του έργου, και την υποβολή της τελικής έκθεσης, η αποπληρωμή καταβάλλεται μετά την υποβολή και έλεγχο του τελικού παραδοτέου.

Αντίστοιχα, ενδεχόμενη υποβολή της νεότερης εκδοχής της «Πρότασης ERC» πριν την εγκεκριμένη ημερομηνία λήξης του έργου, συνιστά αιτία διακοπής της χρηματοδότησης του έργου λόγω ολοκλήρωσής του. Στην περίπτωση αυτή ακολουθεί η διαδικασία της περ. 5 της Ενότητας 8.2.

Αν για συγκεκριμένους επιστημονικούς, ερευνητικούς ή ακαδημαϊκούς λόγους το έργο δεν μπορεί να καταλήξει στα προβλεπόμενα στο ΤΔΕ αποτελέσματα συντάσσεται τεκμηριωμένη επιστημονική έκθεση από τον/την ΕΥ, η οποία υποβάλλεται στο Π.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ και κοινοποιείται στον ΦΥ. Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. θα αξιολογήσει τη συνολική ερευνητική προσπάθεια και τα ενδιάμεσα παραδοτέα και θα προβεί στην εξέταση και έγκριση/επαλήθευση ή μη των δαπανών που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί.

Με βάση τα στοιχεία της Τελικής Έκθεσης θα διενεργείται η επαλήθευση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και θα αποφασίζεται η καταβολή ή μη της αποπληρωμής, καθώς και το ακριβές ποσό αυτής ή, εφόσον προκύψει λόγος, η ανάκτηση τυχόν αχρεωστήτως καταβληθείσας χρηματοδότησης.

4.2 Διαδικασία Διενέργειας Ελέγχου – Επαλήθευσης

Οι επαληθεύσεις (έλεγχοι) των έργων της παρούσας δράσης διακρίνονται σε διοικητικές και επιτόπιες. Η διοικητική επαλήθευση διενεργείται εξ αποστάσεως με βάση τα στοιχεία και παραστατικά που υποβάλλονται στο Π.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. από τον/την ΕΥ και τον ΦΥ του έργου, ενώ η επιτόπια επαλήθευση πραγματοποιείται από το όργανο επαλήθευσης στον τόπο υλοποίησης του έργου.

Προκειμένου ο/η ΕΥ και ο ΦΥ να είναι κατάλληλα προετοιμασμένοι για τη διενέργεια της επιτόπιας επαλήθευσης, το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. κοινοποιεί, τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν τη διενέργεια της επαλήθευσης, ενημερωτικό έγγραφο ειδοποίησης, όπου αναφέρεται η ακριβής ημερομηνία και ο τόπος διενέργειας της επιτόπιας επαλήθευσης, η εκτιμώμενη διάρκεια και ο τρόπος διενέργειάς της, καθώς και όλα τα στοιχεία ή το προσωπικό που πρέπει να βρίσκονται στη διάθεση του οργάνου επαλήθευσης. Ο δικαιούχος από την πλευρά του θα πρέπει να διευκολύνει το όργανο επαλήθευσης και να τηρεί τις οδηγίες αυτού καθώς και προθεσμίες αποστολής πρόσθετων στοιχείων για τυχόν εκκρεμότητες που

διαπιστώθηκαν. Η παρουσία των αρμόδιων στελεχών του δικαιούχου κατά τη διάρκεια της επιτόπιας επαλήθευσης αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ομαλή διεξαγωγή της επαλήθευσης.

Ελλείψεις που τυχόν διαπιστωθούν κατά την επαλήθευση δύναται να καλύπτονται εντός προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερολογιακών ημερών από τη γνωστοποίησή τους (έγγραφη ή ηλεκτρονική) στον δικαιούχο.

Μετά τη διενέργεια της επαλήθευσης και την κάλυψη τυχόν ελλείψεων που διαπιστώθηκαν ή την άπρακτη παρέλευση του ως άνω δεκαπενθήμερου, ολοκληρώνεται η επαλήθευση με τη σύνταξη της σχετικής έκθεσης. Στην έκθεση επαλήθευσης αποτυπώνονται τα προς επαλήθευση στοιχεία (σημεία ελέγχου), τα αντίστοιχα ευρήματα και τυχόν συστάσεις ή διορθώσεις. Στην περίπτωση που η επιτόπια επαλήθευση διενεργείται βάσει δειγματοληψίας, το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. καταγράφει τη σχετική μεθοδολογία επιλογής του δείγματος. Με την οριστικοποίηση της έκθεσης επαλήθευσης ο δικαιούχος ενημερώνεται εγγράφως για τα αποτελέσματα αυτής, προκειμένου είτε να υποβάλει αντιρρήσεις, εφόσον διαφωνεί με τα αποτελέσματα αυτής, είτε να λάβει την προβλεπόμενη χρηματοδότηση, εφόσον η επαλήθευση δεν διαπιστώνει κάποια παρατυπία ή ο δικαιούχος αποδέχεται τα αποτελέσματα της έκθεσης επαλήθευσης.

4.3 Έγκριση Αποτελεσμάτων Επαλήθευσης – Αντιρρήσεις ΕΥ/ΦΥ

Με την ολοκλήρωση της διενέργειας της επαλήθευσης (επιτόπιας ή διοικητικής) και προκειμένου να καταβληθεί η χρηματοδότηση προς τους δικαιούχους, το όργανο που διενήργησε την επαλήθευση συντάσσει και υποβάλλει την έκθεση επαλήθευσης στο ΕΛΙΔΕΚ η οποία κοινοποιείται στον/στην ΕΥ και στον ΦΥ με την Απόφαση οριστικοποίησης.

Ο δικαιούχος ενημερώνεται εγγράφως για τα αποτελέσματα της επαλήθευσης, προκειμένου:

- i. να υποβάλει αντιρρήσεις, εφόσον διαφωνεί με τα αποτελέσματα αυτής, ή
- ii. να λάβει το υπόλοιπο της χρηματοδότησης, εφόσον η επαλήθευση δεν διαπιστώνει κάποια παρατυπία ή ο δικαιούχος αποδέχεται τα αποτελέσματα της έκθεσης επαλήθευσης.

Με την κοινοποίηση των αποτελεσμάτων της έκθεσης ελέγχου – επαλήθευσης των δαπανών, παρέχεται το δικαίωμα στον/στην ΕΥ να υποβάλει στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. τεκμηριωμένες αντιρρήσεις. Η προθεσμία εντός της οποίας μπορεί να ασκηθεί το δικαίωμα αυτό και η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να εκδίδεται θετική ή απορριπτική απόφαση καθώς και οι σχετικές διαδικασίες προσδιορίζονται στον εκάστοτε ισχύοντα Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Μετά την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας για υποβολή αντιρρήσεων, θεωρείται ότι τα αποτελέσματα της επαλήθευσης έχουν γίνει αποδεκτά από τον δικαιούχο.

Τα αποτελέσματα εξέτασης των αντιρρήσεων αποστέλλονται στον/στην ΕΥ και τον ΦΥ με ευθύνη του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Μετά την εξέταση των αντιρρήσεων ή την παρέλευση άπρακτης της προθεσμίας αντιρρήσεων η έκθεση οριστικοποιείται. Όταν η οριστική έκθεση δεν προτείνει δημοσιονομική διόρθωση και ανάκτηση εγκρίνεται από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., καταχωρίζεται στο Π.Σ. και κοινοποιείται στον δικαιούχο. Στην περίπτωση που η τελική έκθεση επαλήθευσης περιέχει εισήγηση για λήψη διορθωτικών μέτρων εγκρίνεται από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., καταχωρείται στο Π.Σ. το ποσό της δημοσιονομικής διόρθωσης και μειώνεται αντίστοιχα το ποσό της χρηματοδότησης του έργου που έχει τυχόν ήδη καταχωρισθεί. Η οριστική έκθεση επαλήθευσης και η απόφαση ανάκλησης και ανάκτησης (βλ. κατωτέρω παρ. 9) κοινοποιούνται στον δικαιούχο.

Το αίτημα ελέγχου επαλήθευσης, η εγκεκριμένη έκθεση επαλήθευσης, τυχόν υποβληθείσες αντιρρήσεις, καθώς και όλο το σχετικό συνοδευτικό υλικό τηρούνται στον φάκελο του έργου στο Π.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

4.4 Έκτακτος Έλεγχος Προόδου

Έκτακτος Έλεγχος Προόδου πραγματοποιείται, όταν εκτιμηθεί από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. ότι δεν έχει επιτευχθεί η απαιτούμενη πρόοδος της υλοποίησης του φυσικού ή/και οικονομικού αντικειμένου ενός έργου, είτε δεν τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης και η κείμενη νομοθεσία.

Ο Έκτακτος Έλεγχος Προόδου διενεργείται κατά περίπτωση από έναν ή περισσότερους εμπειρογνώμονες ή Επιτροπή που ορίζονται με απόφαση της Διευθύντριας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Στο πόρισμα του Έκτακτου Ελέγχου Προόδου αποτιμάται η πορεία υλοποίησης και η δυνατότητα επιτυχούς ολοκλήρωσης του έργου.

Το πόρισμα με σχετική εισήγηση του Τμήματος Ερευνητικών Έργων διαβιβάζεται στην Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η διαδικασία των Παραγράφων 4.2 και 4.3. ανωτέρω.

5. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΡΓΩΝ

Η επιλεξιμότητα των δαπανών ξεκινά από την ημερομηνία έναρξης του έργου και ολοκληρώνεται με το πέρας της διάρκειας αυτού, όπως προσδιορίζεται στην Απόφαση ένταξης του έργου στον ΦΥ.

Η επιλεξιμότητα των δαπανών κρίνεται στο πλαίσιο των εκάστοτε ισχυουσών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων.

5.1 Επιλέξιμες δαπάνες

Οι επιλέξιμες δαπάνες των έργων είναι οι δαπάνες που έχουν πράγματι καταβληθεί από τον ΦΥ και οι οποίες πληρούν όλα τα ακόλουθα κριτήρια:

1. Πραγματοποιούνται εντός της εγκεκριμένης περιόδου επιλεξιμότητας του έργου, όπως ορίζεται στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης, και περιλαμβάνονται στον συνολικό προϋπολογισμό του έργου και είναι σύμφωνες με τον παρόντα ΟΔΥ.
2. Αφορούν το φυσικό αντικείμενο της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης και σχετίζονται με τα παραδοτέα και τα ορόσημα του έργου.
3. Είναι αναλογικές και αναγκαίες για την υλοποίηση του έργου και εκτελούνται κατά τρόπο σύμφωνο με τις αρχές της οικονομίας, της αποδοτικότητας, της αποτελεσματικότητας και της χρηστής διαχείρισης.
4. Είναι αναγνωρίσιμες και επαληθεύσιμες, ιδίως με την καταχώρισή τους στα λογιστικά βιβλία του ΦΥ, σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας και σύμφωνα με τις γενικά αποδεκτές λογιστικές αρχές.

5. Συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της ισχύουσας φορολογικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας.
6. Όλα τα παραστατικά των δαπανών έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία λήξης του έργου και έχουν εξοφληθεί πλήρως εντός εξήντα (60) ημερολογιακών ημερών από τη λήξη του έργου. Εξαιρέση αποτελούν οι δαπάνες αμοιβής των ορκωτών λογιστών, οι οποίες είναι επιλέξιμες εφόσον έχουν καταβληθεί εντός τριών (3) μηνών από τη λήξη του έργου.

Για τον έλεγχο - επαλήθευση των δαπανών του έργου απαιτείται να υποβάλλονται φωτοαντίγραφα για τα ακόλουθα παραστατικά δαπανών ανά δικαιούχο και κατηγορία δαπάνης:

1. Τιμολόγια ή λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία.
2. Αποδεικτικά εξόφλησης (επισυνάπτονται μαζί με κάθε υποβαλλόμενο τιμολόγιο).
3. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).
4. Υπεύθυνη Δήλωση του δικαιούχου, υπογεγραμμένη αρμοδίως, όπου αναφέρεται ότι:

«Τα υποβαλλόμενα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών. Τα πρωτότυπα είναι πάντα στη διάθεση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα. Οι δαπάνες του έργου παρακολουθούνται σε ξεχωριστό λογαριασμό και είναι εις γνώση του υπογράφοντα ότι όσες από αυτές δεν έχουν καταχωρηθεί στον λογαριασμό αυτόν θα κριθούν ως μη επιλέξιμες».

Στην περίπτωση που ο δικαιούχος κάνει χρήση υπηρεσιών Ορκωτού Λογιστή, επισυνάπτεται η βεβαίωσή του.

5.2 Κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών

Για όλα τα έργα οι επιλέξιμες δαπάνες είναι οι:

- Αμοιβές προσωπικού
- Αναλώσιμα
- Δαπάνες Μετακινήσεων
- Δαπάνες διάχυσης
- Δαπάνες για χρήση ή πρόσβαση σε εξοπλισμό, υποδομές ή άλλους πόρους
- Δαπάνες για αγορά εξοπλισμού
- Λοιπές δαπάνες
- Έμμεσες δαπάνες

Κάθε δαπάνη για να είναι επιλέξιμη πρέπει να εμπίπτει στα οριζόμενα στο παρόν τμήμα και να περιλαμβάνεται στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης, όπως ισχύει.

5.2.1 Αμοιβές προσωπικού

Περιλαμβάνονται οι αμοιβές του/της ΕΥ και των μελών της Ερευνητικής Ομάδας. Συγκεκριμένα ισχύουν τα ακόλουθα:

5.2.1α Αμοιβή ΕΥ

Η αμοιβή του/της ΕΥ που ανήκει στο τακτικό προσωπικό Φορέα της ημεδαπής υπόκειται στα ανώτατα όρια αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών που ορίζονται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β Ν. 4354/2015.

Εάν ο/η ΕΥ δεν ανήκει στο τακτικό προσωπικό Φορέα της ημεδαπής, κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Ερευνητικού Έργου θα συμβάλλεται με τον ΦΥ με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.) ή με σύμβαση μίσθωσης έργου. Σε αυτή την περίπτωση η συνολική μηνιαία αμοιβή του/της ΕΥ δεν δύναται να υπερβαίνει το ποσό των 3.000,00€ (πλέον των εργοδοτικών εισφορών και Φ.Π.Α., αναλόγως του καθεστώτος απασχόλησης) και υπολογίζεται ως εξής:

1. Στην περίπτωση σύμβασης εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. οι μηνιαίες μεικτές αποδοχές πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον ίσες με τα κατώτερα όρια που τίθενται στο άρθρο 18 παρ. 12 περ. α) Ν. 4310/2014, όπως ισχύει, και διαμορφώνονται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του Ν. 4354/2015, όπως ισχύει, για πλήρη απασχόληση και με ανώτατο όριο τα 3.000,00 € (πλέον των εργοδοτικών εισφορών).
2. Στην περίπτωση σύμβασης μίσθωσης έργου οι μηνιαίες μεικτές αποδοχές πρέπει να είναι ίσες με τις μεικτές μηνιαίες αποδοχές που θα λάμβανε ο/η ΕΥ βάσει σύμβασης εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. κατά τα ανωτέρω (υπό 1) οριζόμενα (πλέον των εργοδοτικών εισφορών, εφόσον συντρέχει, και του αναλογούντα Φ.Π.Α.).

Στο πλαίσιο της σύμβασης του ΕΥ με τον ΦΥ, ο ΕΥ θα δεσμεύεται ότι θα απασχολείται στην Ελλάδα για την υλοποίηση του προτεινόμενου Ερευνητικού Έργου για το 50% κατ' ελάχιστον του χρόνου υλοποίησης αυτού και ότι θα απασχολείται στο προτεινόμενο Ερευνητικό Έργο κατ' ελάχιστον κατά το 50% του χρόνου του.²

Για την επαλήθευση των αμοιβών των απασχολούμενων με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. απαιτείται η τήρηση φύλλων χρονοχρέωσης.

5.2.1β Αμοιβές μελών Ερευνητικής Ομάδας

Αμειβόμενα μέλη της Ερευνητικής Ομάδας του Έργου μπορεί να είναι Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές, Επιστημονικοί Συνεργάτες (Υποψήφιοι Διδάκτορες, Μεταπτυχιακοί Φοιτητές) και Τεχνικό/Υποστηρικτικό Προσωπικό.

Σε περίπτωση που Μεταπτυχιακός/ή Φοιτητής/τρια της Ερευνητικής Ομάδας του έργου ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του/της και εγγραφεί ως Υποψήφιος/α Διδάκτορας κατά τη διάρκεια υλοποίησης του έργου, είναι δυνατή η ένταξή του/της στην κατηγορία των Υποψηφίων Διδακτόρων με αντίστοιχη αύξηση της μηνιαίας αμοιβής, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον προϋπολογισμό

² Διευκρινίζεται ότι αυτονόητη προϋπόθεση για την τήρηση του εν λόγω όρου της Προκήρυξης είναι η - παράλληλη - τήρηση των εν ισχύ ανώτατων ορίων αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών (βλ. λ.χ. άρθρα 2 Ν. 3833/2010, 13 και 28 Ν. 4354/2015, 130-135 και 156 Ν. 4472/2017 κ.ο.κ.). Όταν η καταβολή της αμοιβής που απορρέει από την τήρηση του ως άνω όρου της Προκήρυξης συνεπάγεται υπέρβαση νομοθετικά θεσπισμένου ανώτατου ορίου αποδοχών για τον/ΕΥ, τότε αυτός/αυτή απασχολείται στο πλαίσιο του έργου για τον χρόνο που απαιτείται, ώστε να συμπληρώνεται το εφαρμοστέο στην περίπτωση του/της ανώτατο όριο αποδοχών/πρόσθετων αμοιβών.

του έργου. Αντίστοιχα, μπορεί να ενταχθεί στην κατηγορία των Μεταδιδακτορικών Ερευνητών ένας/μία Υποψήφιος/α Διδάκτορας που έχει επιτυχώς ανακηρυχθεί σε διδάκτορα, με αντίστοιχη αύξηση της μηνιαίας αμοιβής, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του έργου, ακολουθώντας τις διαδικασίες που αναφέρονται στη παράγραφο 8 του παρόντος Οδηγού.

Οι **Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές** που θα απασχολούνται στην Ερευνητική Ομάδα θα συμβάλλονται με τον ΦΥ με σχέση εξαρτημένης εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. ή με σύμβαση μίσθωσης έργου και οι μηνιαίες μεικτές αποδοχές τους για πλήρη απασχόληση πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον ίσες με τα κατώτερα όρια που τίθενται στο άρθρο 18 παρ. 12 περ. α) Ν. 4310/2014, όπως ισχύει, και διαμορφώνονται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του Ν. 4354/2015, όπως ισχύει, και με ανώτατο όριο τα 2.000,00€ (πλέον των εργοδοτικών εισφορών ή/και του Φ.Π.Α., αναλόγως του καθεστώτος απασχόλησης).

Για τους **Επιστημονικούς Συνεργάτες (Υποψήφιους Διδάκτορες και Μεταπτυχιακούς Φοιτητές)** και το **Τεχνικό/Υποστηρικτικό Προσωπικό** που θα συμβληθούν με τον ΦΥ στο πλαίσιο του έργου οι μηνιαίες μεικτές αποδοχές για πλήρη απασχόληση υπολογίζονται ως εξής:

1. Στην περίπτωση σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου (Ι.Δ.Ο.Χ.), οι μηνιαίες μεικτές αποδοχές είναι ίσες με τις οριζόμενες στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του Ν.4354/2015, όπως ισχύει, μεικτές αποδοχές για πλήρη απασχόληση.
2. Στην περίπτωση σύμβασης μίσθωσης έργου, οι μηνιαίες μεικτές αποδοχές πρέπει να είναι ίσες με τις μηνιαίες μεικτές αποδοχές που θα λάμβανε το εν λόγω μέλος της Ερευνητικής Ομάδας βάσει σύμβασης εργασίας ΙΔΟΧ κατά τα ανωτέρω (υπό 1) οριζόμενα (πλέον του αναλογούντα ΦΠΑ).

Για τα μέλη ΔΕΠ/ ερευνητές και τα λοιπά μέλη της ΕΟ που ανήκουν στο μόνιμο προσωπικό του ΦΥ ή του ΣΦ, η συνολική μηνιαία αμοιβή για τη συμμετοχή στο έργο δεν πρέπει να υπερβαίνει τα 500€ (για μέλη ΔΕΠ/ερευνητές) ή τα 250€ (για τα λοιπά μέλη της ΕΟ), λαμβανομένου υπόψη και του ανώτατου ορίου αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών που ορίζεται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β Ν. 4354/2015. **Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση χρηματοδότησης του Έργου, τα αμειβόμενα μέλη της ΕΟ δεν δύναται να αμείβονται από άλλη δράση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για το χρονικό διάστημα της αμειβόμενης απασχόλησής τους στην παρούσα δράση για πλήρη απασχόληση.**

Στον παρακάτω Πίνακα 1 παρουσιάζονται συγκεντρωτικά οι ανωτέρω όροι και τα όρια των αμοιβών των μελών της ΕΟ.

Πίνακας 1: Αμοιβές μελών Ερευνητικής Ομάδας (πλην ΕΥ)

Κατηγορίες Αμειβόμενων μελών ΕΟ	Ανώτατα όρια αμοιβής (μικτά)
1. Μέλη ΔΕΠ/ερευνητές	Ανώτατη μηνιαία αμοιβή 500€, τηρουμένων των ανωτάτων ορίων του Κεφαλαίου Β Ν. 4354/2015
2. Μεταδιδακτορικοί Ερευνητές	α) Σύμβαση εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ.: έως 2.000€ (πλέον εργοδοτικών εισφορών). β) Σύμβαση μίσθωσης έργου: έως 2.000€ (πλέον ΦΠΑ/εργοδοτικών εισφορών). Σε κάθε περίπτωση η μηνιαία αμοιβή πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον ίση με το 90% των αποδοχών του Ερευνητή Γ' βαθμίδας (άρθρο 18 παρ. 12 Ν. 4310/2014) και να διαμορφώνεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του Ν. 4354/2015, όπως ισχύει. ³

³ Σύμφωνα με το με Α.Π. 240-48/27.09.2020 έγγραφο του Νομικού Συμβούλου του Κράτους στη Γ.Γ.Ε.Κ.

3. Επιστημονικοί Συνεργάτες (Υποψήφιοι Διδάκτορες, Μεταπτυχιακοί Φοιτητές) και Τεχνικό/Υποστηρικτικό προσωπικό	α) Σύμβαση εργασίας ΙΔΟΧ: Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β Ν. 4354/2015. β) Σύμβαση μίσθωσης έργου: ίσες με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β του Ν. 4354/2015, όπως ισχύει, για πλήρη απασχόληση (πλέον ΦΠΑ και εργοδοτικών εισφορών).
4. Λοιπό προσωπικό του ΦΥ ή του ΣΦ (συμβάσεις ΙΔΑΧ ή δημοσίου δικαίου)	Ανώτατη μηνιαία αμοιβή 250€ τηρουμένων των ανωτάτων ορίων του Κεφαλαίου Β Ν. 4354/2015 -

Τα ανωτέρω αποτελούν μεικτά ποσά, επί των οποίων υπολογίζονται όλες οι νόμιμες κρατήσεις και οι πάσης φύσεως (ασφαλιστικές και λοιπές) εισφορές εργαζομένου που ισχύουν σε κάθε περίπτωση. Για τον υπολογισμό του συνολικού ποσού των αμοιβών του προσωπικού που χρεώνεται/απασχολείται στο έργο, στα ανωτέρω ποσά προστίθενται και οι νόμιμες εργοδοτικές εισφορές, οι οποίες αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες του έργου. Στις συμβάσεις μίσθωσης έργου στα ανωτέρω ποσά προστίθεται, εφόσον προβλέπεται από τη νομοθεσία, και ο εκάστοτε ισχύον Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ), οποίος αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη του έργου.

Όλα τα Αμειβόμενα μέλη της Ερευνητικής Ομάδας του έργου που απασχολούνται με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. υποχρεούνται στην τήρηση φύλλων χρονοχρέωσης.

Μέλη της Ερευνητικής Ομάδας που εργάζονται στο εξωτερικό με οποιασδήποτε φύσης σχέση εργασίας δεν δικαιούνται αμοιβής.

Όλα τα μέλη της Ερευνητικής Ομάδας (αμειβόμενα και μη αμειβόμενα) δύνανται να λαμβάνουν έξοδα μετακίνησης (έξοδα κίνησης, διανυκτέρευσης και ημερήσια αποζημίωση) για τις μετακινήσεις που πραγματοποιούν για τις ανάγκες του έργου.

Το προσωπικό που δεν ονοματίστηκε κατά την υποβολή της πρότασης θα πρέπει να επιλεγεί κατόπιν δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τον ΦΥ σύμφωνα με τα οριζόμενα στους Ν. Ν. 4310/2014, 4386/2016 και 4957/2022, όπως ισχύουν, και με βάση τα προσόντα που αναφέρονται στο Τεχνικό Δελτίο του Έργου .

Σημειώνεται ότι οι δαπάνες για αμοιβή με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας Ι.Δ.Ο.Χ. ή σύμβαση μίσθωσης έργου του Τεχνικού/Υποστηρικτικού προσωπικού (Κατηγορία 3 του Πίνακα 1) του έργου αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη. Το προσωπικό αυτό δεν χρειάζεται να ονοματίζεται κατά την υποβολή της πρότασης, όμως πρέπει να έχει προϋπολογισθεί η σχετική δαπάνη των αμοιβών και να έχουν καταγραφεί τα προσόντα που αυτό πρέπει να κατέχει. Βάσει αυτών των προσόντων και κατόπιν δημοσίευσης πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος από τον ΦΥ θα καλυφθούν οι αντίστοιχες θέσεις, σύμφωνα με τα οριζόμενα στους Ν. Ν. 4310/2014, 4386/2016 και 4957/2022 (Πίνακας 1, Κατηγορία 3).

Το προσωπικό διακρίνεται σε τακτικό και έκτακτο ανάλογα με τη σχέση εργασίας που διατηρεί με τον ΦΥ.

Η συνολική επιλέξιμη αμοιβή ανά απασχολούμενο στο έργο προσδιορίζεται με βάση τον πραγματικό χρόνο που αυτός απασχολείται στο πλαίσιο του έργου.

Οι δαπάνες για πρόσθετες αμοιβές για πρόσθετο έργο του προσωπικού του ΦΥ υπολογίζονται κατά κανόνα με βάση τον συνολικό πραγματικό χρόνο απασχόλησης του προσωπικού στο έργο και το μεικτό ωριαίο κόστος απασχόλησης του προσωπικού αυτού για τον ΦΥ. Το μεικτό ωριαίο κόστος

απασχόλησης υπολογίζεται ως το πηλίκο του τελευταίου τεκμηριωμένου ετήσιου μεικτού κόστους απασχόλησης, όπως αυτό ορίζεται από την κείμενη νομοθεσία και αποτυπώνεται στο λογιστικό σύστημα του ΦΥ, και του αριθμού των 1720 παραγωγικών ωρών για άτομα που εργάζονται με καθεστώς πλήρους απασχόλησης ή μέρους των 1720 ωρών για άτομα που εργάζονται με καθεστώς μερικής απασχόλησης. Σε περίπτωση που το τελευταίο ετήσιο μεικτό κόστος απασχόλησης του προσωπικού για τον δικαιούχο δεν είναι διαθέσιμο (12 συνεχείς μήνες), το ετήσιο μεικτό κόστος απασχόλησης μπορεί να υπολογιστεί από το διαθέσιμο τεκμηριωμένο κόστος απασχόλησης ή από το κόστος απασχόλησης που προβλέπεται στη σχετική σύμβαση του απασχολούμενου με τον δικαιούχο, κατάλληλα προσαρμοσμένο για περίοδο 12 μηνών.

Στο ετήσιο μεικτό κόστος απασχόλησης συμπεριλαμβάνεται και το ανάλογο ποσό από τυχόν επιδόματα/επιμίσθια που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του ΦΥ ή τη σύμβαση εργασίας, τα οποία χορηγούνται σε τακτική βάση και δεν συνδέονται με την απόδοση του απασχολούμενου. Έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου ή στη σύμβαση εργασίας ή/και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc) δεν είναι επιλέξιμες και δεν λαμβάνονται υπόψη για τον προσδιορισμό του ετήσιου μεικτού κόστους απασχόλησης.

Οι δαπάνες για υπερωριακή ή άλλη τυχόν πρόσθετη απασχόληση που περιλαμβάνεται στο τελευταίο τεκμηριωμένο ετήσιο μεικτό κόστος απασχόλησης, σύμφωνα με το λογιστικό σύστημα του ΦΥ, εξαιρούνται από τον υπολογισμό του μεικτού ωριαίου κόστους απασχόλησης.

Οι ανωτέρω αμοιβές υπόκεινται στο ανώτατο όριο αποδοχών και πρόσθετων αμοιβών που προβλέπεται στο Κεφάλαιο Β του Ν. 4354/2015 (άρθρα 13 και 28).

Οι ασφαλιστικές εισφορές είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον αυτές βαρύνουν πραγματικά τον ΦΥ για την απασχόληση του προσωπικού στο έργο.

Το προσωπικό του ΦΥ δεν επιτρέπεται να απασχολείται στο έργο με σύμβαση παροχής υπηρεσιών (υπεργολάβος) ή σύμβαση έργου.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

5.2.2 Δαπάνες αναλωσίμων

Οι δαπάνες για αναλώσιμα είναι επιλέξιμες εάν αφορούν αποκλειστικά την υλοποίηση του έργου. Αφορούν ενδεικτικά την αγορά υλικών άμεσης ανάλωσης (π.χ. εργαστηριακά αναλώσιμα και αντιδραστήρια κ.λπ.) που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση του έργου. Στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται δαπάνες για γενικές προμήθειες γραφείου, όπως έντυπα, γραφική ύλη, αναλώσιμα Η/Υ κ.λπ., καθώς κατά κανόνα εμπεριέχονται στα γενικά λειτουργικά έξοδα του έργου. Δαπάνες για τα παραπάνω δύνανται να είναι επιλέξιμες ως δαπάνες αναλωσίμων, μόνο όταν τα ειδικότερα χαρακτηριστικά του έργου απαιτούν μη συνηθισμένης έκτασης σχετικές δαπάνες για την υλοποίησή του. Σε αυτή την περίπτωση απαιτείται επαρκής σχετική τεκμηρίωση.

Για την προμήθεια αναλωσίμων οι ΦΥ υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως ισχύει, και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει, αν αποτελούν αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του νόμου αυτού.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών για τα αναλώσιμα είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

5.2.3 Δαπάνες μετακινήσεων

Αφορούν μετακινήσεις του/της ΕΥ και των μελών της Ερευνητικής Ομάδας στο εσωτερικό ή στο εξωτερικό για συμμετοχή σε συνέδρια για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου, για έρευνα πεδίου ή για ερευνητική συνεργασία με μέλη της Ερευνητικής Ομάδας που ανήκουν σε άλλους Φορείς της Ελλάδας ή του εξωτερικού. Στην περίπτωση ερευνητικής συνεργασίας απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των δαπανών αποτελεί η υποβολή της σχετικής επιστολής προθέσεων από τον Συνεργαζόμενο Φορέα ως μέρος της υποβληθείσας πρότασης.

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται επίσης ως επιλέξιμες οι δαπάνες για την κάλυψη του κόστους μετακίνησης και φιλοξενίας συνεργαζόμενων Ερευνητών από Φορείς/Ιδρύματα του εσωτερικού και του εξωτερικού που συμμετέχουν στην Ερευνητική Ομάδα ως μη αμειβόμενα μέλη. Η κατηγορία αυτή εντάσσεται στην ερευνητική συνεργασία και απαραίτητη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των δαπανών αποτελεί η υποβολή της σχετικής επιστολής προθέσεων από τον συνεργαζόμενο Φορέα ως μέρος της υποβληθείσας πρότασης.

Οι δαπάνες της παρούσας κατηγορίας διενεργούνται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην Υποπαράγραφο Δ «Δαπάνες Μετακινούμενων εντός και εκτός Επικράτειας» του Ν. 4336/2015 (Α' 94), όπως ισχύει.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος.

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση ματαίωσης ή αναβολής συνεδρίων ή συναντήσεων για λόγους ανωτέρας βίας, οι δαπάνες που προκύπτουν από την ακύρωση εισιτηρίων, συμμετοχής διαμονής ή/και οργάνωσης των σχετικών εκδηλώσεων δύναται να θεωρηθούν επιλέξιμες και να βαρύνουν τον προϋπολογισμό του έργου, υπό την προϋπόθεση ότι πραγματοποιήθηκαν σε χρόνο που ο δικαιούχος δεν μπορούσε να προβλέψει την ακύρωση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι οι δαπάνες ή μέρος αυτών δεν επιστρέφονται από άλλες πηγές. Οποιαδήποτε ποσά επιστρέφονται (π.χ. από ασφαλιστική κάλυψη, από τον αερομεταφορέα, το κατάλυμα κλπ.) πρέπει να αφαιρούνται από τις επιλέξιμες δαπάνες.

5.2.4 Δαπάνες διάχυσης

Περιλαμβάνουν δαπάνες δημοσιεύσεων των μελών της Ερευνητικής Ομάδας σε επιστημονικά περιοδικά, δαπάνες εγγραφής σε συνέδρια με ομιλία/ανακοίνωση ή αναρτώμενη (poster), δαπάνες οργάνωσης και διεξαγωγής ημερίδων ή/και συνεδρίων, δαπάνες για έκδοση μονογραφιών και βιβλίων, δαπάνες για την παραγωγή οπτικοακουστικού υλικού, για την ανάπτυξη ιστοσελίδων και την προβολή σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Επιπλέον, σε αυτή τη κατηγορία εντάσσονται δαπάνες για την υποβολή διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στον ΟΒΙ ή/και σε αντιστοιχούς φορείς της αλλοδαπής, καθώς και δαπάνες άλλου είδους για την κατοχύρωση των ερευνητικών αποτελεσμάτων κ.λπ.

Για να είναι επιλέξιμες αυτές οι δαπάνες πρέπει να αφορούν αποτελέσματα του ερευνητικού έργου και να έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες δημοσιότητας που περιγράφονται στην παράγραφο 7 του παρόντος.

Σημειώνεται ότι, εφόσον έχει προβλεφθεί στο εγκεκριμένο Τεχνικό Δελτίο του Έργου η ανάπτυξη ιστοσελίδας, θα πρέπει η ιστοσελίδα να διατηρείται στο διαδίκτυο για τουλάχιστον πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση του έργου.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος.

5.2.5 Δαπάνες για χρήση ή πρόσβαση σε εξοπλισμό, υποδομές ή άλλους πόρους

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι δαπάνες που απαιτείται να καταβληθούν για τη χρήση ή πρόσβαση σε ερευνητικό εργαστηριακό εξοπλισμό, ερευνητικές υποδομές ή άλλους πόρους που είναι απαραίτητοι για την υλοποίηση του ερευνητικού έργου. Η σχετική ανάγκη πρέπει να έχει τεκμηριωθεί επαρκώς στην υποβληθείσα πρόταση και να συνοδεύεται από επιστολή προθέσεων του σχετικού Φορέα, εφόσον ο εξοπλισμός/η υποδομή κλπ. δεν εδρεύουν στο ΦΥ. Στην κατηγορία αυτή πέραν του εξοπλισμού, των υποδομών ή πόρων άλλων Φορέων της ημεδαπής ή της αλλοδαπής μπορεί να περιλαμβάνονται και εξοπλισμός/υποδομές/πόροι που ανήκουν στον ΦΥ. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται σχετική επιστολή προθέσεων, καθώς τον ρόλο αυτό επέχει η βεβαίωση αποδοχής του ΦΥ.

Ενδεικτικά, στην κατηγορία αυτή μπορούν να ενταχθούν ως επιλέξιμες, πέραν των δαπανών για τη χρήση ή πρόσβαση σε ερευνητικό εργαστηριακό εξοπλισμό ή υποδομές, δαπάνες για την πρόσβαση σε πόρους που είναι απαραίτητοι για τη υλοποίηση του ερευνητικού έργου όπως: πρόσβαση σε βάσεις δεδομένων, συνδρομές σε βιβλιοθήκες, αρχεία και συλλογές Φορέων του εσωτερικού και του εξωτερικού, προμήθεια προγραμμάτων λογισμικού εξειδικευμένου ερευνητικού σκοπού, κόστη για την επικαιροποίηση υφιστάμενων, στον ΦΥ, προγραμμάτων λογισμικού (software updates), μετατροπή έντυπων και οπτικοακουστικών αρχείων σε ψηφιακά αρχεία και αξιοποίησή τους, δαπάνες για απόκτηση δορυφορικών δεδομένων κλπ.

Σε αυτή την Κατηγορία εντάσσονται και είναι επιλέξιμες και οι δαπάνες που αφορούν παροχή υπηρεσιών από Ακαδημαϊκούς ή Ερευνητικούς Φορείς ή/και ιδιωτικές εταιρείες της ημεδαπής ή της αλλοδαπής και οι οποίες είναι απαραίτητες για την υλοποίηση του έργου.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ.

5.2.6 Δαπάνες για αγορά εξοπλισμού

Σε αυτή την κατηγορία δαπανών εντάσσεται η προμήθεια εξοπλισμού που είναι αναγκαίος για την υλοποίηση του έργου. Για να θεωρηθεί ως επιλέξιμη η δαπάνη απαιτείται τεκμηρίωση της χρησιμότητας του εξοπλισμού για την υλοποίηση του έργου στην υποβληθείσα πρόταση και απαιτείται η αγορά του να ολοκληρωθεί το αργότερο εντός του πρώτου μισού της χρονικής διάρκειας της υλοποίησης του έργου. Ειδικά για την περίπτωση προμήθειας ηλεκτρονικών υπολογιστών (desktop ή laptop) η αναγκαιότητα της αγοράς πρέπει να τεκμηριώνεται σε άμεση σχέση με το ερευνητικό έργο.

Για την προμήθεια εξοπλισμού οι ΦΥ υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως ισχύει, και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει αν αποτελούν αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του νόμου αυτού.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος και συγκεκριμένα φωτογραφικό υλικό του εξοπλισμού από τον χώρο εγκατάστασης και λειτουργίας του. Να χρησιμοποιείται το λογότυπο του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σε κάθε εξοπλισμό που αγοράζεται στο πλαίσιο του έργου (όπου είναι εφικτό).

5.2.7 Λοιπές δαπάνες

Στη κατηγορία αυτή εντάσσονται έξοδα που δεν μπορούν να ενταχθούν στις υπόλοιπες κατηγορίες δαπανών καθώς και τυχόν αμοιβή ορκωτού λογιστή εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της Επιτροπής Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) για την επαλήθευση του οικονομικού αντικειμένου του έργου. Ενδεικτικά έξοδα που εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία είναι: ειδικές τηλεπικοινωνιακές δαπάνες (όπως χρήση δορυφορικής επικοινωνίας), δαπάνες για επισκευή σημαντικού εξοπλισμού κ.ο.κ.

Τα έξοδα είναι επιλέξιμα υπό την προϋπόθεση της αναφοράς τους στο ΤΔΕ ή σε επικείμενη τροποποίησή του κατά την υλοποίηση του έργου, σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 8 του παρόντος.

Ειδικά για την περίπτωση δαπανών επισκευής και επιδιόρθωσης ερευνητικού εξοπλισμού πέραν των παραπάνω, το αίτημα πρέπει να τεκμηριώνεται με μία απλή ανάλυση κόστους-οφέλους και να αφορά εξοπλισμό σημαντικό για την υλοποίηση του ερευνητικού έργου. Επιλέξιμες είναι οι δαπάνες για τα απαραίτητα εξαρτήματα και ανταλλακτικά, το κόστος της εργασίας και πιθανά έξοδα μεταφοράς που αφορούν τον ανωτέρω εξοπλισμό.

Για τη διενέργεια των δαπανών της παρούσας Παραγράφου οι ΦΥ υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις διατάξεις του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως ισχύει, και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει, αν αποτελούν αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του νόμου αυτού.

Για την έγκριση ως επιλέξιμων των δαπανών της κατηγορίας αυτής είναι απαραίτητα τα παραστατικά που αναφέρονται στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος.

5.2.8 Έμμεσες δαπάνες

Οι δαπάνες διαχείρισης του έργου και λειτουργικών εξόδων του ΦΥ δύναται να ανέλθουν έως το 10% του συνολικού κόστους του έργου και καταβάλλονται στον Ε.Λ.Κ.Ε. ή την αντίστοιχη υπηρεσία του ΦΥ. Στα έξοδα αυτά συμπεριλαμβάνονται η υποστήριξη της οικονομικής διαχείρισης, δαπάνες για προμήθειες ειδών γραφείου (γραφική ύλη, αναλώσιμα Η/Υ κ.λπ.) και βασικές παροχές (τηλεπικοινωνίες, ηλεκτρισμός, πρόσβαση στο διαδίκτυο κ.λπ.). Το ποσό υπολογίζεται επί του συνόλου των δαπανών όλων των υπολοίπων κατηγοριών και συμπεριλαμβάνεται στον προϋπολογισμό του έργου.

Επισημαίνεται ότι οι έμμεσες δαπάνες είναι επιλέξιμες χωρίς προσκόμιση των αντίστοιχων παραστατικών.

5.3 Λογιστική παρακολούθηση

Προκειμένου να μπορεί να γίνει διαχείριση της πορείας υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του έργου, όπως αυτή περιγράφεται στις Παραγράφους 4 και 5 του παρόντος, είναι απαραίτητη η τήρηση ξεχωριστού λογαριασμού από τον ΦΥ στα λογιστικά βιβλία για τις δαπάνες και τα έσοδα του έργου, σύμφωνα με τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (ΕΛΠ).

Τα παραστατικά δαπανών συνοδεύονται υποχρεωτικά από εξοφλημένα τιμολόγια ή από λογιστικά έγγραφα ισοδύναμης αποδεικτικής ισχύος, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και όσα αναφέρονται στα Παραρτήματα II και III.

Τα παραστατικά δαπανών κάθε έργου για να θεωρηθούν επιλέξιμα πρέπει να έχουν εκδοθεί έως την ημερομηνία λήξης του έργου (φυσικό αντικείμενο), και να έχουν εξοφληθεί το αργότερο έως εξήντα (60) ημερολογιακές ημέρες μετά.

Σχετικά με τις λογιστικές εγγραφές των παραστατικών τα απαιτούμενα δικαιολογητικά σε περίπτωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων είναι:

- Αντίγραφα των Αναλυτικών Καθολικών (καρτέλες) των λογαριασμών λογιστικής απεικόνισης των δαπανών του έργου.
- Αντίγραφα των λογιστικών άρθρων της καταχώρισης των δαπανών του έργου και των εξοφλήσεών τους.
- Αντίγραφα των λογιστικών άρθρων καταχώρισης της τυχόν λήψης προκαταβολής ή ενδιάμεσης πληρωμής (το αργότερο κατά την τελική επαλήθευση του έργου).

5.4 Φόρος Προστιθέμενης Αξίας

Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (Φ.Π.Α.) είναι επιλέξιμη δαπάνη μόνο αν ο ΦΥ δεν έχει δικαίωμα έκπτωσης του Φ.Π.Α. σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα Φ.Π.Α. όπως εκάστοτε ισχύει, όπως αποδεικνύεται με σχετική βεβαίωση από την αρμόδια ΔΟΥ. Ο Φ.Π.Α. που μπορεί να ανακτηθεί ή συμψηφιστεί με οποιονδήποτε τρόπο δεν μπορεί να θεωρηθεί επιλέξιμη δαπάνη, ακόμη και αν δεν ανακτάται από τον φορέα.

5.5 Τραπεζικά έξοδα και προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών

Τα τραπεζικά έξοδα για το άνοιγμα και την τήρηση λογαριασμού για την αποκλειστική χρήση και πραγματοποίηση των πληρωμών του έργου θεωρούνται επιλέξιμες δαπάνες. Οι προμήθειες χρηματοπιστωτικών συναλλαγών που διενεργούνται αποκλειστικά στο πλαίσιο του Έργου είναι επιλέξιμες και δύνανται να συμψηφίζονται με τυχόν πιστωτικούς τόκους.

5.6 Πιστοποιητικό Ελέγχου από Ορκωτό Λογιστή

Είναι δυνατή η βεβαίωση/επαλήθευση των δαπανών του έργου από ορκωτούς λογιστές, εγγεγραμμένους στο μητρώο Ελεγκτών της Ε.Λ.Τ.Ε. Το έργο του ορκωτού λογιστή περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την υποβολή έκθεσης που αφορά τον έλεγχο της νομιμότητας και της κανονικότητας διενέργειας και εξόφλησης των δαπανών και της ορθής λογιστικής καταχώρισης σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία και την Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης. Επίσης, οι ορκωτοί λογιστές ελέγχουν και βεβαιώνουν την ύπαρξη όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών, την πραγματοποίηση

των δαπανών εντός της επιλέξιμης περιόδου και τον συσχετισμό αυτών με το συγκεκριμένο έργο, καθώς και τη συμμόρφωση με τους όρους της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης. Οι ορκωτοί λογιστές επιλέγονται από τον δικαιούχο και η δαπάνη για την απασχόλησή τους είναι επιλέξιμη εφόσον πραγματοποιείται μέχρι και τρεις (3) μήνες από τη λήξη του έργου. Σε περίπτωση, κατά τον έλεγχο του φυσικού αντικειμένου του έργου, αποδοχής μέρους ή ποσοστού των παραδοτέων, είτε ως προς την ποσότητα είτε ως προς την ποιότητα, καθώς και στις περιπτώσεις διαπίστωσης ευρημάτων κατά τον οικονομικό έλεγχο (π.χ. μη επιτρεπόμενες υπερβάσεις προϋπολογισμού, μη επιλεξιμότητα δαπανών), το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. διατηρεί το δικαίωμα να περικόψει το πιστοποιηθέν από τους ορκωτούς λογιστές ύψος δαπάνης κατά αντίστοιχο ποσό ή ποσοστό.

5.7 Απώλεια παραστατικού

Στην περίπτωση απώλειας πρωτότυπου παραστατικού δαπάνης ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει:

1. Αντίγραφο του απολεσθέντος παραστατικού με εμφανή τη σφραγίδα του προμηθευτή στο παραστατικό και την ένδειξη «ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου» από τον προμηθευτή, και
2. Υ.Δ. Ν. 1599/1986 με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του νόμιμου εκπροσώπου του δικαιούχου, στην οποία να αναφέρεται ότι:

«Το παραστατικό (περιγραφή στοιχείων παραστατικού αριθμός / ημερομηνία έκδοσης/ προμηθευτής/ περιγραφή δαπάνης) έχει απολεσθεί και προσκομίζεται ακριβές φωτοαντίγραφο εκ του πρωτοτύπου από τον προμηθευτή. Η δαπάνη που αφορά το εν λόγω παραστατικό δεν έχει ενισχυθεί (επιδοτηθεί) ούτε θα χρησιμοποιηθεί στο μέλλον για επιδότηση από οποιοδήποτε πρόγραμμα χρηματοδότησης, εθνικό, ενωσιακό ή άλλο».

5.8 Μη Επιλέξιμες δαπάνες

Οι ακόλουθες δαπάνες δεν θεωρούνται επιλέξιμες:

1. Οι χρεωστικοί τόκοι αφαιρουμένων των φόρων.
2. Τα έξοδα συναλλάγματος και οι χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές, καθώς και τα λοιπά καθαρά χρηματοοικονομικά έξοδα του δικαιούχου.
3. Προβλέψεις για ζημίες ή ενδεχόμενες μελλοντικές υποχρεώσεις.
4. Οι συναλλαγματικές απώλειες.
5. Ο ανακτήσιμος ΦΠΑ. Κατ' εξαίρεση είναι επιλέξιμος ο ΦΠΑ στις περιπτώσεις που δεν δημιουργούνται έσοδα φορολογητέα κατά την υλοποίηση του έργου ή μετά την ολοκλήρωσή του ή παρότι δημιουργούνται έσοδα, αφορούν μη φορολογητέα δραστηριότητα. Η επιβεβαίωση ότι η σχετική δραστηριότητα είναι μη φορολογητέα δίδεται από τις καθ' ύλην αρμόδιες φορολογικές αρχές.
6. Κρατήσεις υπέρ του ίδιου του φορέα ή για λογαριασμό του ή παρακρατήσεις που επιστρέφουν σ' αυτόν με οποιονδήποτε τρόπο. Κρατήσεις υπέρ τρίτων που πραγματοποιούνται από τους φορείς για λογαριασμό τρίτων είναι επιλέξιμη δαπάνη εφόσον καταβάλλεται στους τρίτους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
7. Δαπάνες για τη διενέργεια των οποίων δεν εφαρμόστηκαν οι διατάξεις του Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες

2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (Α' 147), όπως ισχύει, και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει, αν ο ΦΥ αποτελεί αναθέτουσα αρχή κατά την έννοια του νόμου αυτού.

8. Τυχόν υπέρμετρες ή παράλογες δαπάνες.
9. Τυχόν πρόστιμα, ποινές και δικαστικά έξοδα.

6. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΥ και ΦΥ

Ο/Η ΕΥ εκπροσωπεί την Ερευνητική Ομάδα στην επικοινωνία της με το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτελεσματική επίβλεψη της εκτέλεσης του έργου από επιστημονικής πλευράς και καθοδηγεί την ερευνητική ομάδα σε όλες τις φάσεις υλοποίησης του έργου. Είναι υπεύθυνος/η για την έγκαιρη ενημέρωση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. για κάθε συμβάν ή αλλαγή των περιστάσεων που είναι πιθανόν να επηρεάσουν την εξέλιξη του έργου, την επίτευξη των στόχων, την τήρηση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος και την παραγωγή των παραδοτέων. Είναι υπεύθυνος/η για την υποβολή των αιτημάτων τροποποιήσεων.

6.1 Υποχρεώσεις ΕΥ και ΦΥ

Κύριος/α υπόχρεος/η για την ορθή υλοποίηση του Έργου είναι ο/η ΕΥ, με τη συνδρομή του ΦΥ. Τόσο ο/η ΕΥ όσο και ο ΦΥ θα πρέπει να τηρούν τις παρακάτω υποχρεώσεις:

1. Να τηρούν την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία κατά την υλοποίηση του έργου και ιδίως όσον αφορά το δίκαιο των δημοσίων συμβάσεων, κρατικών ενισχύσεων, την αειφόρο ανάπτυξη, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες (ΕΕ 1303/2013/17.12.2013, Άρθρο 7).
2. Να τηρούν τους όρους της Προκήρυξης, του ΟΔΥ και της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.
3. Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το έργο ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώριση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται.
4. Να τηρούν ξεχωριστό τραπεζικό λογαριασμό για κάθε έργο της συγκεκριμένης δράσης.
5. Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. ή/και του Π.Σ. με τα δεδομένα και έγγραφα του έργου που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των υποβαλλόμενων στοιχείων.
6. Να μην λαμβάνουν ενίσχυση από άλλο εθνικό ή ενωσιακό πρόγραμμα για την υλοποίηση του έργου ή τμήματος αυτού ή/και τμήματος των επιλέξιμων δαπανών κατά παράβαση των περιορισμών σώρευσης κρατικών ενισχύσεων.
7. Να μη μεταβιβάζουν ή αντικαθιστούν, χωρίς την έγκριση του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., πάγια περιουσιακά στοιχεία, τα οποία αποκτήθηκαν στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου έργου.
8. Να τοποθετούν αφίσες με πληροφόρηση σχετικά με το έργο και την συγχρηματοδότηση από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. και το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) στον ΦΥ, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην παράγραφο 7.
9. Για κάθε δαπάνη που σχετίζεται με το χρηματοδοτούμενο έργο θα πρέπει να αναφέρεται υποχρεωτικά ο αριθμός έργου (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) και η χρηματοδότηση από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. στα αντίστοιχα παραστατικά. [π.χ. «Προμήθεια στο πλαίσιο του έργου «Ακρώνυμο» (κωδικός έργου ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) που χρηματοδοτείται από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.»].

10. Να χρησιμοποιείται το λογότυπο του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. και του ΙΣΝ σε κάθε έγγραφο που χρησιμοποιείται κατά την υλοποίηση του έργου ή παράγεται στο πλαίσιο του έργου (έντυπο ή ηλεκτρονικό) καθώς και σε κάθε εξοπλισμό που αγοράζεται στο πλαίσιο του έργου (όπου είναι εφικτό).
11. Να κάνουν αναφορά στην συγχρηματοδότηση του έργου από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. και το ΙΣΝ μέσω της παρούσας δράσης χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό, αλλά και τα σχετικά λογότυπα, όπως αναλυτικά αναφέρονται στην παράγραφο 7, σε κάθε είδους ενέργεια δημοσιότητας που αφορά το έργο (π.χ. ανακοινώσεις στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, παρουσιάσεις σε ημερίδες και συνέδρια, επιστημονικές εργασίες σε εθνικά και διεθνή περιοδικά, εκδηλώσεις), καθώς και με την ανάρτηση στον δικτυακό τόπο τους.
12. Να αποδέχονται τη συμπερίληψή τους στον Κατάλογο των έργων/δικαιούχων στο πλαίσιο των Δράσεων του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Επιπροσθέτως, ο/η ΕΥ και ο ΦΥ έχουν την ευθύνη για:

1. Τη συγκέντρωση όλων των απαιτούμενων στοιχείων, δικαιολογητικών και εγγράφων.
2. Τη συμπλήρωση των εντύπων και την έγκαιρη αποστολή τους στην αρμόδια υπηρεσία του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., καθώς και
3. Τη συνεργασία με το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. κατά τη διενέργεια ελέγχων – επαληθεύσεων.

Ο/Η ΕΥ ή/και ο ΦΥ υποχρεούται να κοινοποιεί άμεσα και υποχρεωτικά στην αρμόδια υπηρεσία του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.:

1. Οποιαδήποτε πληροφορία καταστεί αναγκαία σχετικά με το έργο που υλοποιεί, με τη μορφή αναφορών ή παροχής συγκεκριμένων στοιχείων.
2. Οποιαδήποτε τροποποίηση προκύψει στο φυσικό ή οικονομικό αντικείμενο του έργου που συνεπάγεται τροποποίηση του ΤΔΕ.
3. Πιθανή αδυναμία του να συνεχίσει την υλοποίηση του έργου.

Κάθε παράβαση των όρων της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης συνεπάγεται τη λήψη διορθωτικών μέτρων κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. και τη λοιπή ισχύουσα νομοθεσία.

6.2 Υποχρεώσεις μετά την ολοκλήρωση του έργου

1. Ο ΦΥ και ο/η ΕΥ δεν μπορεί να ενισχυθεί από άλλο Οργανισμό/Πρόγραμμα για την υλοποίηση του ίδιου έργου ή τμήματος αυτού.
2. Ο ΦΥ οφείλει να επιστρέψει τους τόκους που έχουν παραχθεί στον τραπεζικό λογαριασμό που τηρεί για τις πληρωμές του έργου και έχουν προκύψει λόγω της προκαταβολής της χρηματοδότησης του έργου. Σημειώνεται ότι τυχόν παραγόμενα έσοδα και τόκοι συμψηφίζονται με την τελευταία δόση της χρηματοδότησης, ενώ τα τυχόν τραπεζικά έξοδα που συνδέονται με την κίνηση του λογαριασμού δύνανται να αφαιρεθούν από τους τόκους.
3. Ο ΦΥ υποχρεούται να τηρεί και να θέτει στη διάθεση των αρμόδιων οργάνων του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης του έργου και για πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωσή του, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία αυτού, με όποιον τρόπο έχει προβλεφθεί, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή μέσω του Π.Σ., προκειμένου να μπορεί να ελεγχθεί ότι η πρόοδος και η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του

έργου γίνεται σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα, τους όρους υλοποίησης, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο καθώς και τα ειδικότερα οριζόμενα στην Προκήρυξη, τον ΟΔΥ και την Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης.

4. Όλα τα πρωτότυπα δικαιολογητικά και παραστατικά στοιχεία των δαπανών του έργου τηρούνται από τους ΦΥ καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και για πέντε (5) χρόνια από την ημερομηνία καταβολής της τελευταίας δόσης της χρηματοδότησης, ενώ σε απλά αντίγραφα τηρούνται συγκεντρωμένα σε ειδικό φάκελο και τίθενται στη διάθεση των αρμοδίων οργάνων ελέγχου του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. όποτε αυτό ζητηθεί. Η υποχρέωση αυτή ισχύει, ανεξάρτητα από το αν από άλλες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας δεν υποχρεούνται στη διατήρηση των δικαιολογητικών και παραστατικών υλοποίησης του έργου. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται υπό τη μορφή πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή (προκειμένου περί ηλεκτρονικών εγγράφων) σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων.
5. Ο ΦΥ και ο/η ΕΥ υποχρεούνται να προβαίνουν σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε οποιοδήποτε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης με περιεχόμενο που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του Έργου θα διατίθεται στο κοινό δωρεάν και δεν θα αποφέρει οποιοδήποτε έσοδο για χρονικό διάστημα πέντε (5) ετών από τη λήξη του Έργου.

7. ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Οι δικαιούχοι των έργων της δράσης αυτής υποχρεούνται να ενημερώνουν το κοινό για την συγχρηματοδότηση του συγκεκριμένου ερευνητικού έργου από το ΙΣΝ και το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης.

Πιο συγκεκριμένα, σε κάθε δράση διάχυσης και δημοσιότητας που έχει προκύψει από έρευνα στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου θα πρέπει να δηλώνεται εμφανώς η συγχρηματοδότηση από το ΙΣΝ και το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., χρησιμοποιώντας το κατάλληλο λεκτικό και τα λογότυπα του ΙΣΝ και του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., όπως ενδεικτικά παρατίθενται κατωτέρω.

Οι δράσεις διάχυσης και δημοσιότητας μπορεί να πραγματοποιούνται, μεταξύ άλλων, με τη μορφή:

- Επικοινωνίας ή/και δημοσίευσης σε επιστημονικά ή μη περιοδικά (είτε γίνεται από μεμονωμένα μέλη της Ερευνητικής Ομάδας ή το σύνολό της),
- Προβολής σε ιστοσελίδες και μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- Εκτύπωσης εντύπων (π.χ. flyers),
- Συμμετοχών σε συνέδρια, σεμινάρια, ημερίδες κ.ά.,
- Παραγωγής οπτικοακουστικού υλικού.

Όσον αφορά τις δημοσιεύσεις σε επιστημονικά και λοιπά περιοδικά, σημειώνεται ότι αυτή η υποχρέωση είναι ανεξάρτητη από την περάτωση του ερευνητικού έργου και εξαρτάται μόνο από το εάν η έρευνα που δημοσιεύεται έχει πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο του ερευνητικού έργου που χρηματοδοτήθηκε (ισχύει και για δημοσιεύσεις που θα πραγματοποιηθούν μετά την ολοκλήρωση του έργου).

Όσον αφορά το οπτικοακουστικό υλικό, οι τίτλοι αρχής και τέλους οφείλουν να περιλαμβάνουν ρητή και ευανάγνωστη αναφορά στην συγχρηματοδότηση από το ΙΣΝ και το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. με τη χρήση της κατάλληλης φράσης στα Ελληνικά ή/και στα Αγγλικά.

Ο/Η ΕΥ είναι υπεύθυνος/η για την τήρηση αυτής της υποχρέωσης, η οποία επισημαίνεται ότι είναι απαραίτητη ελάχιστη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των συγκεκριμένων δαπανών ή/και των δαπανών των σχετικών μετακινήσεων (αν υπάρχουν).

Ακολουθεί ενδεικτικό κείμενο που πρέπει να συνοδεύει κάθε δράση διάχυσης και δημοσιότητας σχετική με το χρηματοδοτούμενο έργο, ως ελάχιστη προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα των αντίστοιχων δαπανών του προϋπολογισμού:

 <p>ΙΣΝ / SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ STAVROS NIARCHOS FOUNDATION</p> <p>ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας</p>	<p>Το ερευνητικό έργο συγχρηματοδοτήθηκε από το Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος (ΙΣΝ) και από το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) στο πλαίσιο της 2ης Προκήρυξης της Δράσης «Επιστήμη και Κοινωνία» «Αιέν Αριστεύειν - Θεόδωρος Παπαζογλου», (Αριθμός Έργου:.....).</p>
---	---

 <p>ΙΣΝ / SNF ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ STAVROS NIARCHOS FOUNDATION</p> <p>H.F.R.I. Hellenic Foundation for Research & Innovation</p>	<p>The research project was co-funded by the Stavros Niarchos Foundation (SNF) and the Hellenic Foundation for Research and Innovation (H.F.R.I.) under the 2nd Call of “Science and Society” Action Always strive for excellence - Theodoros Papazoglou” (Project Number: .....).</p>
--	---

Το ΙΣΝ καθώς και το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. θα (ή δύναται να) χρησιμοποιεί μη εμπιστευτικές πληροφορίες που σχετίζονται με το έργο (π.χ. τον τίτλο και τη σύνοψη του έργου, την ημερομηνία έναρξης και ολοκλήρωσης του έργου, τη συνολική επιλέξιμη δαπάνη), καθώς και προσωπικά στοιχεία του/της ΕΥ και στοιχεία του ΦΥ για λόγους διαφάνειας, δημοσιότητας και διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου και της δράσης, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης των στοιχείων αυτών στη διαδικτυακή πύλη του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. www.elidek.gr καθώς και λόγους παραγωγής επίσημων στατιστικών του Ιδρύματος.

Η μη εφαρμογή των υποχρεώσεων δημοσιότητας της παρούσας Παραγράφου μπορεί να επιφέρει κατ' αποκοπή διόρθωση επί του συνόλου των δαπανών του έργου.

8. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

8.1 Γενικά

Οι όροι υλοποίησης του έργου, όπως ορίζονται στην Προκήρυξη και στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης, είναι δεσμευτικοί και ουσιώδεις και οποιαδήποτε μονομερής αλλαγή από τον δικαιούχο χωρίς προηγούμενη έγκριση από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. συνιστά αιτία διακοπής της χρηματοδότησης του έργου.

Κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου, είναι δυνατή, με απόφαση της Διευθύντριας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., η τροποποίηση της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης και του εγκεκριμένου ΤΔΕ. Στο αίτημα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα τροποποίησης στοιχείων του έργου, τα οποία μπορεί να άπτονται του

φυσικού ή/και του οικονομικού αντικειμένου του ή/και της διάρκειας υλοποίησής του, καθώς και των αντίστοιχων όρων της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης. Το αίτημα υποβάλλεται μέσω του Π.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., εντός εύλογου χρόνου πριν την απαιτούμενη υλοποίηση της τροποποίησης και συνοδεύεται από όλα τα έγγραφα και στοιχεία που τεκμηριώνουν την ανάγκη τροποποίησης.

Προϋπόθεση για να γίνει δεκτό το αίτημα τροποποίησης είναι οι προτεινόμενες μεταβολές να μην επηρεάζουν τους αρχικούς στόχους της εγκεκριμένης πρότασης και να μην αλλοιώνονται τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Αίτημα τροποποίησης που υποβάλλεται σε ημερομηνία που απέχει λιγότερο από τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες από την ημερομηνία ολοκλήρωσης του έργου δεν θα εξετάζεται.

Τα αιτήματα τροποποίησης δεν θα εξετάζονται έως ότου υποβληθούν όλα τα απαραίτητα συνοδευτικά στοιχεία και δικαιολογητικά που προβλέπονται κατωτέρω ή στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης. Εφόσον υποβληθούν όλα τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία, τα αιτήματα εξετάζονται κατά περίπτωση με/ή χωρίς τη βοήθεια εξωτερικού εμπειρογνώμονα ή/και από αρμόδια επιτροπή που ορίζει το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Σε περίπτωση που το αίτημα τροποποίησης γίνει αποδεκτό, τροποποιούνται επιμέρους στοιχεία του έργου και αντίστοιχα η Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης με απόφαση της Διευθύντριας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. Ο δικαιούχος ενημερώνεται με κοινοποίηση της σχετικής απόφασης και τα σχετικά έγγραφα καταχωρίζονται στο τηρούμενο από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. αρχείο του έργου. Αν το αίτημα τροποποίησης δεν γίνει αποδεκτό, η Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση απόρριψης του αιτήματος. Η απόφαση κοινοποιείται στον δικαιούχο, ο οποίος εφεξής δεσμεύεται να υλοποιήσει το έργο σύμφωνα με την αρχική Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης.

8.2 Περιπτώσεις τροποποιήσεων

Οι τροποποιήσεις που επιτρέπεται να πραγματοποιηθούν από τους δικαιούχους έργων της παρούσας δράσης αφορούν τις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Παράταση της χρονικής διάρκειας υλοποίησης του έργου. Χρονική παράταση μπορεί να χορηγηθεί για μία (1) μόνο φορά (εκτός αν αφορά λόγους ανωτέρας βίας) και υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται η επιτυχής ολοκλήρωση του έργου.
2. Τροποποίηση στοιχείων που επηρεάζουν σημαντικά την έκταση και τον τρόπο υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου (π.χ. εφαρμογή τεχνικών/ μεθοδολογίας εκτέλεσης της έρευνας χαμηλότερης τεχνολογικής στάθμησης, περιορισμός των προβλεπόμενων παραδοτέων, κ.ά.).
3. Μεταφορά ποσών μεταξύ κατηγοριών δαπανών του έργου, η οποία επιφέρει αύξηση ή μείωση του αρχικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού των εν λόγω κατηγοριών δαπανών (δηλαδή της κατηγορίας δαπάνης που μειώνεται και αυτής/αυτών που αυξάνεται/ονται, αντίστοιχα) **μεγαλύτερη του 25%**, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.
4. Μεταφορά ποσού σε μη εγκεκριμένη/ες, αλλά επιλέξιμη/ες κατηγορία/ες δαπάνης/ών, η οποία επιφέρει μείωση του αρχικά εγκεκριμένου προϋπολογισμού της κατηγορίας, από την οποία μεταφέρεται το ποσό, **μεγαλύτερη του 10%**, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.
5. Αλλαγή του ΦΥ επιτρέπεται μόνο κατόπιν πλήρως αιτιολογημένης τεκμηρίωσης της αναγκαιότητας της αλλαγής και υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζεται ότι η επίτευξη των στόχων του ερευνητικού έργου δεν επηρεάζεται από αυτή την αλλαγή. Ειδικώς επιτρέπεται η αλλαγή ΦΥ στην περίπτωση διορισμού του ΕΥ ως μέλους ΔΕΠ ή ερευνητή σε φορέα διαφορετικό από τον ΦΥ.

Κάθε αίτημα τροποποίησης υποβάλλεται στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. τουλάχιστον τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν την ημερομηνία λήξης του έργου, όπως αυτή προκύπτει από την Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των τυχόν παρατάσεων που έχουν εγκριθεί. Στο αίτημα αποτυπώνονται με σαφήνεια οι αιτούμενες αλλαγές σε σχέση με τους εκάστοτε ισχύοντες όρους της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης και επισυνάπτονται όλα τα κατά περίπτωση απαραίτητα έγγραφα ή δικαιολογητικά με τα οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητά τους.

Η τροποποίηση εγκρίνεται (εν όλω ή εν μέρει) ή απορρίπτεται με απόφαση της Διευθύντριας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., βάσει σχετικής εισήγησης του Τμήματος Ερευνητικών Έργων, με/χωρίς τη συνδρομή εξωτερικών εμπειρογνομόνων. Η απόφαση καταχωρείται στον φάκελο το έργου ή/και στο Π.Σ. με ευθύνη του Τμήματος Ερευνητικών Έργων και κοινοποιείται στον/στην ΕΥ και ΦΥ.

8.3 Τροποποιήσεις που αφορούν στοιχεία του δικαιούχου

Ο δικαιούχος υποχρεούται να ενημερώνει το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σε κάθε περίπτωση μεταβολής των στοιχείων του μέσω αποστολής των νέων δεδομένων ή/και εισαγωγής τους στα αντίστοιχα πεδία του Π.Σ., όπως ενδεικτικά:

- μεταβολή επωνυμίας ή /και νομικής μορφής,
- αλλαγή Νόμιμου Εκπροσώπου,
- μεταβολή της έδρας ή/ και μετεγκατάσταση της ενισχυθείσας δραστηριότητας.

Οι ανωτέρω μεταβολές εξετάζονται από το Τμήμα Ερευνητικών Έργων και, εφόσον απαιτείται, τροποποιείται η Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης και ενημερώνεται σχετικά ο δικαιούχος.

8.4 Μεταβολές που δεν συνιστούν τροποποιήσεις

Στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου επιτρέπονται χωρίς αριθμητικό περιορισμό οι ακόλουθες μεταβολές που δεν συνιστούν τροποποίηση κατά την έννοια των παρ. 8.1 - 8.3 ανωτέρω:

1. Αντικατάσταση μέλους της Ερευνητικής Ομάδας. Σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους της Ερευνητικής Ομάδας το νέο μέλος θα πρέπει να έχει ισότιμα τυπικά προσόντα και ίδια ή συναφή ειδικότητα (γνωστικό αντικείμενο) με το μέλος που αντικαθίσταται και να επιλεγεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις των Ν. 4310/2014, 4386/2016 και 4957/2022, όπως ισχύουν.
2. Αποχώρηση μελών της ΕΟ (χωρίς αντικατάστασή τους) ή προσθήκη νέων μελών στην Ερευνητική Ομάδα σύμφωνα με τα οριζόμενα στις σχετικές διατάξεις των Ν. 4310/2014, 4386/2016 και 4957/2022, όπως ισχύουν.
3. Προσθήκη/Αλλαγή Συνεργαζόμενου Φορέα υπό την προϋπόθεση υποβολής σχετικής επιστολής πρόθεσης συνεργασίας από τον νέο φορέα (letter of intent).
4. Αλλαγή κατηγορίας μέλους: Στην περίπτωση που κάποιος/α μεταπτυχιακός/ή φοιτητής/τρια της Ερευνητικής Ομάδας ολοκληρώσει τις μεταπτυχιακές σπουδές του/της και εγγραφεί ως Υποψήφιος/α Διδάκτορας κατά τη διάρκεια του έργου, είναι δυνατή η ένταξή του/της στην κατηγορία των Υποψήφιων Διδασκόντων με αντίστοιχη αύξηση του ύψους της αποζημίωσης, εφόσον υπάρχει σχετική πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του έργου. Το ίδιο ισχύει και για Υποψήφιους/ιες Διδάκτορες οι οποίοι λαμβάνουν το διδακτορικό δίπλωμα και επιθυμούν να συνεχίσουν να είναι μέλη της Ερευνητικής Ομάδας ως Μεταδιδακτορικοί/ές Ερευνητές/τριες.

- Το ίδιο ισχύει και σε περίπτωση διορισμού μεταδιδάκτορα ερευνητή/τριας ως μέλους ΔΕΠ ή ερευνητή.
5. Μεταφορά ποσών μεταξύ κατηγοριών δαπανών του έργου, η οποία μεταβάλλει (αύξηση/μείωση) το συνολικό αρχικά εγκεκριμένο προϋπολογισμό των εν λόγω κατηγοριών δαπανών (δηλαδή της κατηγορίας δαπάνης που μειώνεται και αυτής που αυξάνεται/ονται αντίστοιχα μετά τη μεταφορά) συνολικά/αθροιστικά έως ποσοστό 25%, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.
  6. Μεταφορές ποσών σε μη εγκεκριμένη/ες αλλά επιλέξιμη/ες κατηγορία/ες δαπάνης/ών, οι οποίες μεταβάλλουν (μείωση) το συνολικό ποσό των κατηγοριών δαπανών από τις οποίες γίνεται η μεταφορά έως συνολικά/αθροιστικά **10%**, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.
  7. Μεταφορά ποσών μεταξύ των ειδικότερων υποκατηγοριών δαπανών εντός της ίδιας κατηγορίας δαπάνης (π.χ. αμοιβές προσωπικού) , χωρίς περιορισμό. Επιπλέον, επιτρέπεται η προσθήκη νέων υποκατηγοριών εντός της ίδιας κατηγορίας δαπάνης.
  8. Μεταφορά ανθρωποπροσπάθειας μεταξύ κατηγοριών προσωπικού του έργου, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.
  9. Μεταβολές στη διάρκεια των ενοτήτων εργασίας και στον χρόνο επίτευξης των παραδοτέων και των οροσήμων, εντός του εγκεκριμένου συνολικού χρονοδιαγράμματος του έργου .
  10. Αντικατάσταση εγκεκριμένου εξοπλισμού από εξοπλισμό με αντίστοιχα τεχνικά χαρακτηριστικά και λειτουργικότητα, εφόσον τεκμηριώνεται ότι ο νέος εξοπλισμός θα έχει την δυνατότητα να οδηγήσει στο ίδιο ή βελτιωμένο αποτέλεσμα σε σχέση με τον εγκεκριμένο εξοπλισμό. Για τη μεταβολή αυτή θα πρέπει να τηρηθούν και οι ανωτέρω (υπό 2-4) περιορισμοί μεταβολών του οικονομικού αντικειμένου.

Οι ανωτέρω μεταβολές μπορούν να πραγματοποιηθούν με ευθύνη των ΕΥ ή/και του ΦΥ σε όλη τη διάρκεια του έργου χωρίς προηγούμενη έγκριση. Συνοδεύουν το αντίστοιχο αίτημα επαλήθευσης προς το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., όπου και αποτυπώνονται με ευδιάκριτο τρόπο σε σχέση με τα εκάστοτε ισχύοντα στοιχεία της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης. Η αποδοχή τους τελεί υπό την έγκριση του οργάνου επαλήθευσης, το οποίο εξετάζει την υπαγωγή των αλλαγών στις ανωτέρω περιπτώσεις επιτρεπόμενων μεταβολών και τη συμμόρφωσή τους με τους υπόλοιπους όρους της Προκήρυξης και της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης.

8.5 Άλλες τροποποιήσεις

Οποιοδήποτε άλλο θέμα ή τροποποίηση που δεν υπάγεται σε οποιαδήποτε από τις ανωτέρω (υπό 8.2-8.4) περιπτώσεις αλλαγής στοιχείων του έργου τίθεται υπόψη του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., εξετάζεται από το Τμήμα Ερευνητικών Έργων και, κατά περίπτωση, εγκρίνεται ή απορρίπτεται από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

8.6 Διακοπή του ερευνητικού έργου

Διακοπή του έργου δύναται να λάβει χώρα είτε κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του/της ΕΥ είτε εκ μέρους του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. σε περίπτωση που διαπιστωθεί αδυναμία του/της ΕΥ να υλοποιήσει το έργο σύμφωνα με την Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης, καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας υλοποίησης του έργου.

Σε όλες τις περιπτώσεις διακοπής υποβάλλεται Έκτακτη Έκθεση Προόδου καθώς και τα παραδοτέα που έχουν ολοκληρωθεί μέχρι το χρονικό σημείο της διακοπής. Αφού αυτά αξιολογηθούν, περιορίζεται

η χρηματοδότηση στις δαπάνες που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί και εγκριθεί/πιστοποιηθεί στο πλαίσιο της ανωτέρω αξιολόγησης. Εάν μέχρι τη στιγμή της διακοπής έχει καταβληθεί στον ΦΥ ποσό μεγαλύτερο από το τελικώς εγκριθέν, το υπερβάλλον ποσό επιστρέφεται στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

9. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Με απόφαση της Διευθύντριας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. ανακαλείται η Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Εφόσον ο δικαιούχος πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης υποβάλει προς το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. εγγράφως ή/και μέσω του Π.Σ. έγγραφη παραίτηση δηλώνοντας αδυναμία υλοποίησης του έργου.
2. Ως κύρωση λόγω μη τήρησης όρων της Απόφασης Χορήγησης Χρηματοδότησης, όπως προκύπτει από τις σχετικές πιστοποιήσεις. Ενδεικτικά, η διαδικασία ενεργοποιείται όταν διαπιστώνεται:
  - i. παρέλευση του χρόνου υλοποίησης της πρότασης,
  - ii. αδυναμία επαλήθευσης του φυσικού αντικειμένου του έργου,
  - iii. αδυναμία στην επαλήθευση του οικονομικού αντικειμένου και της επιλεξιμότητάς του, με βάση τα πρωτότυπα παραστατικά και λοιπά δικαιολογητικά και στοιχεία τεκμηρίωσης που θα προκύψουν από τις διαδικασίες επαλήθευσης,
  - iv. αδυναμία επιβεβαίωσης ύπαρξης επαρκούς διαδρομής επαλήθευσης,
  - v. σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του δικαιούχου προς συστάσεις διοικητικής ή επιτόπιας επαλήθευσης του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Η επέλευση των ως άνω γεγονότων βεβαιώνεται από το Τμήμα Ερευνητικών Έργων και εκδίδεται τεκμηριωμένη Απόφαση Ανάκλησης Χρηματοδότησης από τη Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., η οποία κοινοποιείται στον δικαιούχο. Τα σχετικά έγγραφα καταχωρίζονται στο σχετικό αρχείο του έργου που τηρείται στο Π.Σ.

Σε περίπτωση αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών ισχύουν τα οριζόμενα στα άρθρα 51 και 52 του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

10. ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΕΡΓΩΝ

Η Διευθύντρια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., βάσει των αποτελεσμάτων της έκθεσης επαλήθευσης και των συνολικών στοιχείων της εγκεκριμένης πρότασης, καταρτίζει και δημοσιοποιεί μέσω του Π.Σ. Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Έργου.

Απαραίτητες προϋποθέσεις για την ολοκλήρωση του έργου είναι:

- Η επαλήθευση της ολοκλήρωσης του φυσικού αντικειμένου μέσα από την υλοποίηση των προβλεπόμενων παραδοτέων και την επίτευξη των βασικών στόχων του έργου ή ο προσδιορισμός των επιμέρους παραδοτέων τα οποία ολοκληρώθηκαν πλήρως ή εν μέρει.
- Η τήρηση από τον/την ΕΥ και τον ΦΥ των υποχρεώσεων που περιγράφονται στην Απόφαση Χρηματοδότησης.

- Η συμμόρφωση του/της ΕΥ και του ΦΥ με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στο έργο.

Με τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Έργου:

- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου (παραδοτέα και στόχοι του έργου).
- Βεβαιώνεται η ολοκλήρωση της υλοποίησης του οικονομικού αντικειμένου και αποτυπώνεται το τελικό αποτέλεσμα της επαλήθευσης δαπανών που έχει πραγματοποιηθεί στο σύνολο του έργου.
- Ορίζεται το τελικό καταβλητέο ποσό της χρηματοδότησης και αποτυπώνονται ποσά που ενδεχόμενα έχουν ήδη καταβληθεί καθώς και το υπολειπόμενο προς καταβολή ποσό.
- Καθορίζεται το τελικό χρηματοδοτικό σχήμα.
- Διαπιστώνεται η τήρηση των υποχρεώσεων του/της ΕΥ και του ΦΥ που τίθενται στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων και όσων σχετίζονται με τη δημοσιότητα.
- Διαπιστώνεται η συμμόρφωση του/της ΕΥ και του ΦΥ με τυχόν συστάσεις προγενέστερων επαληθεύσεων/ επιθεωρήσεων/ ελέγχων που έχουν διενεργηθεί στο έργο.
- Καθορίζεται η ακριβής ημερομηνία ανάληψης κάθε Μακροχρόνιας Υποχρέωσης του δικαιούχου, όπως αυτή έχει προδιαγραφεί στην Απόφαση Χορήγησης Χρηματοδότησης.

Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. κοινοποιεί τη Βεβαίωση Ολοκλήρωσης Έργου στον δικαιούχο. Όλα τα σχετικά έγγραφα και στοιχεία τεκμηρίωσης αρχειοθετούνται στον φάκελο του έργου.

Η Διευθύντρια του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας

Δρ Αικατερίνη Κουραβέλου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για την καταβολή της χρηματοδότησης προσκομίζονται τα ακόλουθα (όπου απαιτούνται):

1. Απόφαση ένταξης χρηματοδότησης του έργου στον προϋπολογισμό του Φορέα Υποδοχής.
2. Αποδεικτικό φορολογικής ενημερότητας για είσπραξη χρημάτων από Φορείς πλην Κεντρικής Διοίκησης ή Αποδεικτικό ενημερότητας για χρέη προς το Δημόσιο.
3. Αποδεικτικό ασφαλιστικής ενημερότητας για είσπραξη εκκαθαρισμένων απαιτήσεων από το Δημόσιο ή Βεβαίωση παρακράτησης (απόδοσης) ασφαλιστικών εισφορών όπου απαιτείται.
4. Αριθμό λογαριασμού τραπεζής (κατά προτίμηση στην Εθνική Τράπεζα).

Με την καταβολή εκάστης δόσης θα πρέπει να εκδίδεται το αντίστοιχο γραμμάτιο είσπραξης και να αποστέλλεται ή/και να υποβάλλεται στο Π.Σ. του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΑΠΟΔΕΚΤΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΕΞΟΦΛΗΣΗΣ ΔΑΠΑΝΩΝ

Ειδικότερα, για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες, η εξόφλησή τους (τμηματική ή ολική) θα πρέπει να γίνεται ως ακολούθως για την εξασφάλιση επαρκούς διαδρομής ελέγχου, καθώς και να αποτελούν εκπιπτόμενες δαπάνες σε συνάφεια με τα άρθρα 22 & 23 του Κ.Φ.Ε. (Ν.4172/2013, ΠΟΛ. 1216/1.10.2014 και ΠΟΛ. 1079/6.4.2015):

- Για κάθε είδους δαπάνη που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ (χωρίς ΦΠΑ), θα πρέπει η τμηματική ή ολική εξόφλησή της να γίνεται με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής.
- Κάθε είδους δαπάνη που αφορά αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών αξίας πεντακοσίων (500) ευρώ και κάτω (χωρίς ΦΠΑ) είναι δυνατόν να εξοφλείται χωρίς τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δηλαδή με μετρητά.

Ως τραπεζικό μέσο πληρωμής, προκειμένου για την εφαρμογή των ανωτέρω, νοείται:

- Έκδοση επιταγής από τον εταιρικό λογαριασμό του αποδέκτη/δικαιούχου της χρηματοδότησης προς τον προμηθευτή, η οποία πρέπει να έχει πληρωθεί από την Τράπεζα σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας επαλήθευσης της δαπάνης. Για την επαλήθευση της πληρωμής απαιτούνται: (α) τα σχετικά με την εκδοθείσα επιταγή έντυπα κίνησης των επαγγελματικών τραπεζικών λογαριασμών (extraît) του ΦΥ, (β) φωτοαντίγραφο του σώματος της επιταγής, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Κατάθεση μετρητών από τον αποδέκτη/δικαιούχο της χρηματοδότησης στον τραπεζικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την επαλήθευση της πληρωμής απαιτείται: (α) το αντίγραφο κατάθεσης του ποσού στον τραπεζικό λογαριασμό από τον οποίο θα φαίνεται ως δικαιούχος του λογαριασμού ο προμηθευτής των αγαθών ή και υπηρεσιών προς τον αποδέκτη/δικαιούχο της χρηματοδότησης, ο καταθέτης – επενδυτής, καθώς και τα στοιχεία του παραστατικού που αφορά η πληρωμή, (β) καρτέλα ταμείου (λογαριασμός 38) ή/και extraît εταιρικού λογαριασμού από όπου θα διαπιστώνεται η ανάληψη των μετρητών, (γ) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή και (δ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Μεταφορά από τον εταιρικό λογαριασμό του αποδέκτη/δικαιούχου της χρηματοδότησης σε εταιρικό λογαριασμό του προμηθευτή. Για την επαλήθευση της πληρωμής απαιτείται: (α) αντίγραφο του εγγράφου της τράπεζας για μεταφορά χρημάτων όπου φαίνονται τα στοιχεία των λογαριασμών, (β) απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή, (γ) καρτέλα προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση Τραπεζικής Επιταγής από τον ΦΥ προς τον προμηθευτή, από νόμιμα λειτουργούσα στην Ελλάδα τράπεζα, μέσω αντίστοιχης κατάθεσης μετρητών στην τράπεζα από τον επιχορηγούμενο φορέα. Για την επαλήθευση της πληρωμής αποδεικτικά εκτός των άλλων (π.χ. καταθετήριο) αποτελούν τα έγγραφα της τράπεζας για την έκδοση της επιταγής προς τον προμηθευτή, αντίγραφο και φωτοαντίγραφο του σώματος της αντίστοιχης επιταγής.
- Ηλεκτρονική συναλλαγή (κίνηση web-banking ή κίνηση μεταφοράς μέσω web από και προς ταυτοποιημένο λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών). Για την επαλήθευση της πληρωμής απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης του εταιρικού λογαριασμού (extraît) που τηρείται σε Τράπεζα ή σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών δικαιούχου

χρονικής διάρκειας τουλάχιστον ενός μηνός μετά την πραγματοποίηση της πληρωμής, (β) αντίγραφο της ηλεκτρονικής συναλλαγής από το οποίο θα προκύπτει ο αποδέκτης του ποσού πληρωμής, δηλαδή ο προμηθευτής των αγαθών και υπηρεσιών και ο πληρωτής/καταθέτης, δηλαδή ο δικαιούχος της χρηματοδότησης και (γ) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

- Εξόφληση μέσω κάρτας πληρωμών (χρεωστικής, πιστωτικής, προπληρωμένης). Προϋπόθεση για την επαλήθευση της πληρωμής είναι η κάρτα να έχει εκδοθεί στο όνομα του ΦΥ, ή να συνδέεται απαραίτητως με λογαριασμό πληρωμών που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών στο όνομα του δικαιούχου ΦΥ. Σε κάθε περίπτωση πρέπει να υπάρχει επαρκής διαδρομή ελέγχου, δηλαδή να αποδεικνύεται η αγορά των αντίστοιχων αγαθών/υπηρεσιών και η χρέωση της κάρτας του δικαιούχου (ανεξάρτητα εάν η συναλλαγή αυτή πραγματοποιείται με δόσεις ή με εφάπαξ καταβολή). Για την επαλήθευση απαιτούνται: (α) αντίγραφο κίνησης κάρτας ή λογαριασμού πληρωμών του δικαιούχου που τηρείται σε Πάροχο Υπηρεσιών Πληρωμών, που αποτυπώνει τις κινήσεις της κάρτας και στο οποίο να εμφανίζεται μία δόση ή η εφάπαξ καταβολή για τη συναλλαγή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).
- Έκδοση ταχυδρομικής επιταγής - ταχυπληρωμής με κατάθεση μετρητών του δικαιούχου στα ΕΛΤΑ για εξόφληση του προμηθευτή, σε χρόνο προγενέστερο της ημερομηνίας επαλήθευσης της δαπάνης. Για την επαλήθευση της πληρωμής απαιτείται: (α) αποδεικτικά έκδοσης και είσπραξης της ταχυδρομικής επιταγής, όπου θα αναγράφονται τα στοιχεία του δικαιούχου και του προμηθευτή και (β) αναλυτικό καθολικό (καρτέλα) προμηθευτή (λογαριασμός 50).

Σε περίπτωση που καταβάλλονται προκαταβολές έναντι της αξίας του προς αγορά αγαθού ή υπηρεσίας ή όταν πραγματοποιούνται τμηματικές καταβολές που αφορούν παραστατικό καθαρής αξίας άνω των 500€, απαιτείται η χρήση τραπεζικού μέσου, ανεξαρτήτως του ποσού της κάθε τμηματικής καταβολής ή προκαταβολής.

Στις περιπτώσεις όπου, από τα ως άνω περιγραφόμενα στοιχεία και δικαιολογητικά για τις εξοφλήσεις με τη χρήση τραπεζικού μέσου πληρωμής, δεν προκύπτουν σαφώς τα στοιχεία των αντισυμβαλλομένων ή για εξοφλήσεις δαπανών ειδικού τύπου θα ζητείται επιπλέον από τους δικαιούχους απόδειξη είσπραξης ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας, π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Σε περίπτωση εξόφλησης παραστατικού μέσω μετρητών (καθαρής αξίας έως και 500€) το απαιτούμενο δικαιολογητικό για τις συναλλαγές αυτές είναι (εκτός του τιμολογίου αγοράς αγαθών ή παροχής υπηρεσιών) η απόδειξη είσπραξης του προμηθευτή ή έγγραφο ισοδύναμης αποδεικτικής αξίας π.χ. βεβαίωση προμηθευτή περί εξόφλησης της συναλλαγής.

Το σύνολο των ως άνω συναλλαγών πρέπει να συνοδεύεται από τις κατά περίπτωση λογιστικές καταχωρίσεις βάσει των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (Ν. 4308/2014).

Επιλέξιμες είναι και οι δαπάνες οι οποίες εξοφλούνται από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Έργου μέσω Χρηματικού Εντάλματος Προπληρωμής, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των οριζόμενων στο άρθρο 253 του Ν. 4957/2022, όπως ισχύει. Επιπλέον, επιλέξιμες είναι δαπάνες έως 150 ευρώ οι οποίες εξοφλούνται με οιοδήποτε τρόπο πληρωμής από τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Έργου υπό την προϋπόθεση ότι ο ΦΥ θα έχει εξοφλήσει τον Επιστημονικό Υπεύθυνο του Έργου. Για δαπάνες που δεν έχουν παρακράτηση φόρου προμηθειών/υπηρεσιών (4% ή 8%) δεν ισχύει το όριο των 150 με την προϋπόθεση ότι υπάρχει προηγούμενη έγκριση της σχετικής δαπάνης από τον ΦΥ του έργου.

Επισημαίνεται ότι:

- Ο δικαιούχος μπορεί να λαμβάνει και να εκδίδει ηλεκτρονικά τιμολόγια. Ηλεκτρονικό τιμολόγιο είναι οποιοδήποτε τιμολόγιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα (Ν. 4308/2014) και το οποίο έχει εκδοθεί και ληφθεί σε ηλεκτρονική μορφή. Για τους σκοπούς επαλήθευσης των δαπανών της επένδυσης, τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα πρέπει σε κάθε περίπτωση να εκτυπώνονται.
- Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας για το έργο, στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες του έργου.
- Οι δαπάνες του έργου είναι επιλέξιμες, εφόσον συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας ισχύουσας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.
- Όλες οι επιχειρήσεις/προμηθευτές των δικαιούχων της Δράσης θα πρέπει για τις δαπάνες του έργου να τηρούν εταιρικό τραπεζικό λογαριασμό.
- Δεν γίνεται δεκτή εξόφληση δαπανών με τη χρήση επιταγών τρίτων.
- Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός (κατάτμηση) δαπάνης, που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται τμηματική έκδοση τιμολογίου, με σκοπό τη μετάπτωση σε μικρότερη κατηγορία, για την εξόφληση των δαπανών αυτών με μετρητά).
- Στην περίπτωση δαπανών μετακίνησης, τα παραστατικά δύνανται να έχουν εκδοθεί στα στοιχεία του μετακινούμενου και να έχουν εξοφληθεί από τον ίδιο (άρθ. 248 του Ν. 4957/2022 και υποπαράγραφο Δ9 του άρθ. 2 του Ν.4336/2015) σύμφωνα με τους ως άνω τρόπους εξόφλησης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ
ΚΑΝΟΝΕΣ ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑΣ
& ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΔΑΠΑΝΩΝ

Οι επιλέξιμες δαπάνες για τα έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της παρούσας Δράσης υπολογίζονται στη βάση του πραγματικού κόστους, δηλαδή έχουν πραγματοποιηθεί από τους ΦΥ, δικαιολογούνται από τους όρους και τους στόχους των εγκεκριμένων πράξεων, προβλέπονται στην απόφαση χορήγησης χρηματοδότησης και τεκμηριώνονται από τα φωτοαντίγραφα των παραστατικών, όπως αναφέρονται παρακάτω. Τα πρωτότυπα παραστατικά οφείλουν να είναι διαθέσιμα προς έλεγχο από το αρμόδιο όργανο του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Δαπάνες Αμοιβών

- Τακτικό προσωπικό

- Απόφαση της διοίκησης του ΦΥ με την οποία καθορίζεται το προσωπικό που θα απασχοληθεί στο έργο, τα καθήκοντά τους σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο της πράξης, ο χρόνος απασχόλησής τους, καθώς και ο τρόπος απασχόλησής τους στην πράξη.
- Μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης, στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησης του εργαζομένου ανά ημέρα στο έργο και σε κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα στον δικαιούχο ή και σε άλλους φορείς, υπογεγραμμένα από τον εργαζόμενο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του ΦΥ. Για τις περιπτώσεις που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο για το σύνολο ή για σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου δεν απαιτείται η συμπλήρωση φύλλων χρονοχρέωσης αλλά βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης του δικαιούχου, η οποία συνυπογράφεται από τον απασχολούμενο, σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης του φυσικού προσώπου στο έργο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική απόφαση της διοίκησης.
- Μισθολογικές καταστάσεις του δικαιούχου για τη χρονική περίοδο που διεξάγεται ο έλεγχος, όπου εμφανίζονται οι μεικτές μηνιαίες αποδοχές, με διακριτά τυχόν επιδόματα, οι αντίστοιχες εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και τα τυχόν επιδόματα που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου για το τελευταίο έτος οικονομικής χρήσης. Στις μισθολογικές καταστάσεις θα πρέπει να εμφανίζονται επίσης διακριτά οι τυχόν αποζημιώσεις για την υπερωριακή και την πρόσθετη απασχόληση του προσωπικού.
- Βεβαίωση του/της Επιστημονικού/ής Υπευθύνου για το παραχθέν έργο κάθε απασχολούμενου την αντίστοιχη περίοδο.
- Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους εργαζόμενους.
- Παραστατικά απόδοσης και καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών για κάθε απασχολούμενο στο έργο κατά το εξεταζόμενο διάστημα και αποδεικτικά υποβολής των δηλώσεων (ΑΠΔ) (όπου απαιτείται).
- Αποδεικτικά δήλωσης και απόδοσης του φόρου εισοδήματος.
- Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του ΦΥ).

– Έκτακτο προσωπικό

✓ *Με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου (πλήρους ή μερικής απασχόλησης)*

- Σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου στην οποία θα αναφέρονται το αντικείμενο προσδιοριζόμενο σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο του έργου και σαφή αναφορά στο συγκεκριμένο χρηματοδοτούμενο έργο (κωδικός έργου), η χρονική διάρκεια, ο τόπος εργασίας του αντισυμβαλλόμενου, ο τρόπος παραλαβής του έργου, το τίμημα και τυχόν πρόβλεψη σε εκτός έδρας μετακίνηση και συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες (σε συνάφεια με το έργο) κ.λπ. Για τη συμμετοχή έκτακτου προσωπικού το οποίο δεν έχει αξιολογηθεί κατά την επιλογή του έργου από το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ., ισχύουν τα οριζόμενα στα άρθρα 243 (παρ. 4) και 244 του Ν. 4957/2022.
- Μηνιαία συνολικά απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησης του εργαζομένου ανά ημέρα στο έργο, και σε κάθε άλλο έργο ή δραστηριότητα στον ΦΥ υπογεγραμμένα από τον εργαζόμενο και τον υπεύθυνο της διοίκησης του ΦΥ. Στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο απασχολείται στο έργο για το σύνολο ή για σταθερό ποσοστό του συμβατικού του χρόνου, βεβαίωση του υπευθύνου της διοίκησης του δικαιούχου, σχετικά με το ποσοστό απασχόλησης του φυσικού προσώπου στο έργο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στη σχετική απόφαση της διοίκησης. Η βεβαίωση συνυπογράφεται από το φυσικό πρόσωπο.
- Βεβαίωση του/της Επιστημονικού/ής Υπευθύνου για το παραχθέν έργο κάθε απασχολούμενου την αντίστοιχη περίοδο.
- Μισθολογικές καταστάσεις του δικαιούχου για τη χρονική περίοδο που διεξάγεται ο έλεγχος, όπου εμφανίζονται οι μεικτές μηνιαίες αποδοχές, με διακριτά τυχόν επιδόματα που προβλέπονται από το θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου. Στις μισθολογικές καταστάσεις θα πρέπει να εμφανίζονται επίσης διακριτά τυχόν αποζημιώσεις για υπερωριακή και πρόσθετη απασχόληση.
- Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους εργαζόμενους (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
- Παραστατικά απόδοσης και καταβολής των ασφαλιστικών εισφορών για κάθε απασχολούμενο στο έργο κατά το εξεταζόμενο διάστημα και αποδεικτικά υποβολής των δηλώσεων (ΑΠΔ).
- Αποδεικτικά δήλωσης και απόδοσης του φόρου εισοδήματος.
- Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του ΦΥ).

✓ *Με σύμβαση μίσθωσης έργου*

- Σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 243 (στην παράγραφο παρ. 4,) και 244 του Ν. 4957/2022, όπως ισχύουν.
- Στη σύμβαση θα αναφέρονται το αντικείμενο της σύμβασης προσδιοριζόμενο σε σχέση με το φυσικό αντικείμενο του έργου και σαφή αναφορά στο συγκεκριμένο χρηματοδοτούμενο έργο (κωδικός έργου), η χρονική διάρκεια, ο τόπος εργασίας του αντισυμβαλλόμενου, ο τρόπος παραλαβής του έργου, το τίμημα και τυχόν πρόβλεψη σε εκτός έδρας μετακίνηση και συμμετοχή σε συνέδρια, ημερίδες (σε συνάφεια με το έργο) κ.λπ.

- Βεβαίωση του/της Επιστημονικού/ής Υπευθύνου για το παραχθέν έργο κάθε απασχολούμενου την αντίστοιχη περίοδο.
- Μηνιαία απολογιστικά φύλλα χρονοχρέωσης (timesheets) στα οποία θα αποτυπώνονται σε επίπεδο φυσικού προσώπου οι πραγματικές ώρες απασχόλησης του ατόμου ανά ημέρα στο έργο, υπογεγραμμένα από τον απασχολούμενο και τον ΕΥ.
- Άδεια του αρμόδιου κατά περίπτωση οργάνου για τις περιπτώσεις προσωπικού του δημόσιου και ευρύτερου δημόσιου τομέα το οποίο απασχολείται στο έργο (όπου απαιτείται).
- Τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών ή τίτλο κτήσης (πρώην απόδειξη επαγγελματικής δαπάνης), όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν είναι επιτηδευματίας από καμία αιτία, ασκεί ευκαιριακό επάγγελμα και η αμοιβή του είναι εντός των ορίων που προβλέπουν οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.
- Αποδεικτικά καταβολής των αμοιβών στους εργαζόμενους (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
- Σε περιπτώσεις απαλλαγής από ΦΠΑ, βεβαίωση από την αρμόδια Δ.Ο.Υ.
- Παραστατικά δήλωσης των ασφαλιστικών εισφορών στον ΕΦΚΑ, π.χ. ΑΠΔ, καθώς και η εξόφληση αυτών στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος εντάσσεται στην παρ. 9 του άρθρου 39 του Ν. 4387/2016.
- Δήλωση και αποδεικτικά απόδοσης φόρου, καθώς και η σχετική πληρωμή.
- Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του ΦΥ).

Σημειώνεται ότι:

Στις περιπτώσεις μη απόδοσης ασφαλιστικών εισφορών, αλλά υπαγωγής σε ρύθμιση, πρέπει να προσκομίζεται το έγγραφο του ασφαλιστικού φορέα περί υπαγωγής σε ρύθμιση καταβολής εισφορών, στο οποίο αναγράφονται το χρονικό διάστημα που αφορά η ρύθμιση, το συνολικό ποσό, το ποσό της κάθε δόσης και ο αριθμός των δόσεων. Ελέγχεται η συμβατότητα ανάμεσα στο χρονικό διάστημα που αναφέρεται στο έγγραφο και στην ελεγχόμενη περίοδο, καθώς και αν οι δόσεις εξυπηρετούνται κανονικά μέχρι την ημερομηνία ελέγχου. Η δαπάνη πιστοποιείται εάν πληρούνται τα δύο αυτά κριτήρια και εφόσον το καταβληθέν ποσό των εισφορών καλύπτει το ποσό που αντιστοιχεί στις ασφαλιστικές εισφορές της ελεγχόμενης περιόδου. Σε περίπτωση ρύθμισης του φόρου εισοδήματος ισχύουν τα αναφερόμενα για τη ρύθμιση των ασφαλιστικών εισφορών.

Δαπάνες Αναλωσίμων

1. Έγγραφα που στοιχειοθετούν την τήρηση των κανόνων δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Ν. 4412/2016 (ΔΦ) ,όπως ισχύει, και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Μέρος Α' Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει..
2. Έγγραφο στο οποίο θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα προμήθειας για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του έργου και η σύνδεσή της με το φυσικό αντικείμενο του έργου στην περίπτωση που το είδος των αναλωσίμων δεν περιγράφεται στην υποβολή της πρότασης.
3. Πρακτικό παραλαβής από την αρμόδια επιτροπή ή βεβαίωση του/της ΕΥ (όπου ισχύει σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4957/2022 – Κεφ.ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250)
4. Φωτοαντίγραφα τιμολογίων ή ισοδύναμα λογιστικά έγγραφα. (Για την επαλήθευση τιμολογίου που προέρχεται από χώρα του εξωτερικού πέραν του τιμολογίου [invoice], όλα τα σχετιζόμενα έγγραφα όπως: προτιμολόγιο [pro forma invoice] στο οποίο περιγράφεται και ο τρόπος

εξόφλησης [προκαταβολή, δόσεις, τράπεζα εξόφλησης], συνοδευτικά έγγραφα αποστολής, π.χ. Δελτία Αποστολής, Λίστα φόρτωσης εισαγόμενου είδους [packing list], τιμολόγιο ή απόδειξη διεθνούς οίκου μεταφορών, ασφαλιστήριο συμβόλαιο του εισαγόμενου είδους, εκτελωνιστικά έγγραφα σε περίπτωση εισαγωγής από χώρα εκτός Ε.Ε.)

5. Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
6. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).

Δαπάνες για χρήση ή πρόσβαση σε εξοπλισμό, υποδομές ή άλλους πόρους

1. Έγγραφα που στοιχειοθετούν την τήρηση των κανόνων δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Ν. 4412/2016 (ΔΦ), όπως ισχύει, και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Μέρος Α' Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει.
2. Έγγραφο στο οποίο θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα προμήθειας για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του έργου και η σύνδεσή της με το φυσικό αντικείμενο του έργου στην περίπτωση που το είδος των αναλωσίμων δεν περιγράφεται στην υποβολή της πρότασης.
3. Πρακτικό παραλαβής από την αρμόδια επιτροπή.
4. Φωτοαντίγραφα τιμολογίων ή ισοδύναμα λογιστικά έγγραφα.
5. Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
6. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).

Δαπάνες για αγορά εξοπλισμού

1. Έγγραφα που στοιχειοθετούν την τήρηση των κανόνων δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Ν. 4412/2016 (ΔΦ), όπως ισχύει και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει.
2. Έγγραφο στο οποίο θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα προμήθειας για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του έργου και η σύνδεσή της με το φυσικό αντικείμενο του έργου στην περίπτωση που το είδος των αναλωσίμων δεν περιγράφεται στην υποβολή της πρότασης.
3. Πρακτικό παραλαβής από την αρμόδια επιτροπή.
4. Βεβαίωση προμηθευτή για το καινούριο και αμεταχείριστο του εξοπλισμού.
5. Φωτογραφικό υλικό του εξοπλισμού από τον χώρο εγκατάστασης και λειτουργίας του.
6. Φωτοαντίγραφα τιμολογίων ή ισοδύναμα λογιστικά έγγραφα. (Για την επαλήθευση τιμολογίου που προέρχεται από χώρα του εξωτερικού πέραν του τιμολογίου [invoice], όλα τα σχετιζόμενα έγγραφα όπως: προτιμολόγιο [pro forma invoice] στο οποίο περιγράφεται και ο τρόπος εξόφλησης [προκαταβολή, δόσεις, τράπεζα εξόφλησης], συνοδευτικά έγγραφα αποστολής, π.χ. Δελτία Αποστολής, Λίστα φόρτωσης εισαγόμενου εξοπλισμού [packing list], τιμολόγιο ή απόδειξη διεθνούς οίκου μεταφορών, ασφαλιστήριο συμβόλαιο του εισαγόμενου εξοπλισμού, εκτελωνιστικά έγγραφα σε περίπτωση εισαγωγής από χώρα εκτός Ε.Ε.)
7. Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
8. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).

Δαπάνες μετακινήσεων

1. Απόφαση ή συναφές διοικητικό έγγραφο έγκρισης μετακίνησης στην οποία μεταξύ άλλων να αναφέρονται:
  - ✓ ο τόπος μετακίνησης
  - ✓ οι ημερομηνίες αναχώρησης και επιστροφής
  - ✓ το μέσο μετακίνησης
  - ✓ αιτιολογία μετακίνησης (συνοπτικά)
  - ✓ το έργο που αφορά

2. Εξοδολόγιο/Έντυπο μετακίνησης όπου αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του μετακινούμενου, ο σκοπός, ο τόπος προορισμού, οι ημερομηνίες αναχώρησης και επιστροφής και οι δαπάνες (αναλυτικά)⁴ της μετακίνησης:
  - ✓ Έξοδα κίνησης και ειδικότερα το αντίτιμο των εισιτηρίων των μέσων μαζικής μεταφοράς (ή συγκοινωνιακών μέσων).
  - ✓ Δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης (0.15/χλμ)⁵ λόγω χρήσης ιδιόκτητου ή μισθωμένου μεταφορικού μέσου στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση του, η δαπάνη διοδίων, ο ναύλος οχήματος σε μετακινήσεις με θαλάσσιο μέσο μεταφοράς – όπως κάθε φορά ισχύει.
  - ✓ Μίσθωση οχήματος ή δαπάνη λόγω χρήσης επιβατικού αυτοκινήτου δημόσιας χρήσης (ταξί) στις περιπτώσεις που επιτρέπεται η χρήση τους.
  - ✓ Έξοδα διανυκτέρευσης για το αναγνωριζόμενο ποσό για κάθε τύπο ξενοδοχειακής μονάδας ή ενοικιαζόμενου καταλύματος σύμφωνα με τα όρια που θέτει ο Ν. 4336/2015, όπως κάθε φορά ισχύει (π.χ. Κατηγορία μετακινούμενου Ι, μέχρι 80 ευρώ ανά διανυκτέρευση – Κατηγορία μετακινούμενου ΙΙ, μέχρι 60 ευρώ ανά διανυκτέρευση – Τα αναφερόμενα ποσά προσαυξάνονται κατά τριάντα τοις εκατό (30%) για διαμονή εντός των ορίων των δήμων Αθηνών και Θεσσαλονίκης). Τα ανωτέρω ποσά προσαυξάνονται έως τις 31.12.2022 κατά είκοσι τοις εκατό (20%) και από 1ης.1.2023 κατά τριάντα τοις εκατό (30%) για διαμονή εντός των ορίων των δήμων Αθηνών και Θεσσαλονίκης. Η ως άνω προσαύξηση ισχύει και για διαμονή στη νησιωτική χώρα από την 1η Μαΐου έως και την 30ή Σεπτεμβρίου εκάστου έτους. Σε περίπτωση διανυκτέρευσης σε κατάλυμα κόστους υψηλότερου του οριζόμενου, ανά κατηγορία στην παρούσα παράγραφο, η δαπάνη αναγνωρίζεται μέχρι του οριζόμενου αυτού ποσού.
  - ✓ Ημερήσια αποζημίωση σύμφωνα με τα όρια που θέτει ο Ν. 4336/2015- όπως κάθε φορά ισχύει.
  - ✓ Κόστος συμμετοχής σε συνέδρια, ημερίδες κ.λπ.
  - ✓ Έκθεση πεπραγμένων ή υλικό τεκμηρίωσης μετακίνησης σε συνάφεια με το έργο (απόσπασμα εργασιών, φυλλάδια, agenda, πρακτικά, posters κ.λπ) - τήρηση κανόνων δημοσιότητας (όπου απαιτείται).
  - ✓ Παραστατικά για τις δαπάνες που περιλαμβάνονται στο σχετικό Έντυπο μετακίνησης/Εξοδολόγιο (π.χ. εισιτήρια, τιμολόγιο ξενοδοχείου κ.λπ.).

⁴ Οι δαπάνες για μετακινήσεις στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης εμπίπτουν στις διατάξεις της υποπαραγράφου Δ.9 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ Α' 94) και πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα οριζόμενα σε αυτόν.

⁵ Για τον υπολογισμό των χιλιομετρικών αποζημιώσεων λαμβάνεται υπόψη το «Διαδραστικό Εργαλείο Υπολογισμού Χιλιομετρικών Αποστάσεων (ΔΕΥΧΑ)» σύμφωνα με την εγκύκλιο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών (Αριθμ. Πρωτ. ΔΝΣγ/οικ.41648/φ.ΕΓΚΥΚΛ.-07.06.2017 <https://kmd.ggde.gr/>)

- ✓ Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
  - ✓ Τήρηση ανώτατων ορίων σύμφωνα με τις διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9 της παρ. Δ του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ 94/Α').
  - ✓ Σε περίπτωση μετακίνησης φυσικών προσώπων βάσει σύμβασης μίσθωσης εάν στη σχετική σύμβαση δικαιολογούνται οι μετακινήσεις και εάν η αποζημίωσή τους έχει πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τα νόμιμα παραστατικά (Τ.Π.Υ., τιμολόγιο λήψης υπηρεσιών).
3. Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
  4. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).

Δαπάνες δημοσιότητας και διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων

1. Έγγραφα που στοιχειοθετούν την τήρηση των κανόνων δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Ν. 4412/2016 (ΔΦ) όπως ισχύει και του Ν. 4957/2022 (Μέρος Α' Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250 αυτού), όπως ισχύει.
2. Έγγραφο στο οποίο θα τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα προμήθειας για την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων του έργου και η σύνδεσή της με το φυσικό αντικείμενο του έργου στην περίπτωση που το είδος των αναλωσίμων δεν περιγράφεται στην υποβολή της πρότασης.
3. Φωτοαντίγραφα τιμολογίων ή ισοδύναμα λογιστικά έγγραφα. (Για την επαλήθευση τιμολογίου που προέρχεται από χώρα του εξωτερικού πέραν του τιμολογίου [invoice], όλα τα σχετιζόμενα έγγραφα όπως: προτιμολόγιο [pro forma invoice] στο οποίο περιγράφεται και ο τρόπος εξόφλησης [προκαταβολή, δόσεις, τράπεζα εξόφλησης], συνοδευτικά έγγραφα αποστολής, π.χ. Δελτία Αποστολής, Λίστα φόρτωσης εισαγόμενου είδους [packing list], τιμολόγιο ή απόδειξη διεθνούς οίκου μεταφορών, ασφαλιστήριο συμβόλαιο του εισαγόμενου είδους, εκτελωνιστικά έγγραφα σε περίπτωση εισαγωγής από χώρα εκτός Ε.Ε.)
4. Τήρηση σηματοδότησης ή/και των υποχρεώσεων δημοσιότητας όπως αναλυτικά αναφέρονται στην παράγραφο 7 του παρόντος.
5. Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
6. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).

Λοιπά Έξοδα

1. Έγγραφα που στοιχειοθετούν την τήρηση των κανόνων δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Ν. 4412/2016 (ΔΦ), όπως ισχύει και τις διατάξεις του Ν. 4957/2022 (Μέρος Α' Κεφ. ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250), όπως ισχύει.
2. Πρακτικό παραλαβής από την αρμόδια επιτροπή ή βεβαίωση του/της ΕΥ (όπου ισχύει σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4957/2022 – Κεφ.ΚΖ και ιδίως το άρθρο 250).
3. Φωτοαντίγραφα τιμολογίων ή ισοδύναμα λογιστικά έγγραφα. (Για την επαλήθευση τιμολογίου που προέρχεται από χώρα του εξωτερικού πέραν του τιμολογίου [invoice], όλα τα σχετιζόμενα έγγραφα όπως: προτιμολόγιο [pro forma invoice] στο οποίο περιγράφεται και ο τρόπος εξόφλησης [προκαταβολή, δόσεις, τράπεζα εξόφλησης], συνοδευτικά έγγραφα αποστολής, π.χ. Δελτία Αποστολής, Λίστα φόρτωσης εισαγόμενου είδους [packing list], τιμολόγιο ή απόδειξη

διεθνούς οίκου μεταφορών, ασφαλιστήριο συμβόλαιο του εισαγόμενου είδους, εκτελωνιστικά έγγραφα σε περίπτωση εισαγωγής από χώρα εκτός Ε.Ε.)

4. Αποδεικτικά εξόφλησης (σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Παράρτημα ΙΙ του παρόντος).
5. Λογιστικές εγγραφές των παραστατικών, κατά προτίμηση με τη μορφή αναλυτικού καθολικού του ξεχωριστού λογαριασμού του έργου (με υπογραφή του υπεύθυνου λογιστή και σφραγίδα του φορέα).

Για τις ανωτέρω κατηγορίες δαπανών θα πρέπει να προσκομίζεται υπεύθυνη δήλωση του δικαιούχου, υπογεγραμμένη ηλεκτρονικά ή μέσω gov.gr, όπου αναφέρεται ότι:

- ✓ Τα υποβαλλόμενα αντίγραφα είναι ακριβή αντίγραφα των πρωτότυπων παραστατικών.
- ✓ Τα πρωτότυπα είναι στη διάθεση του Ελεγκτικού Φορέα.
- ✓ Τα παραστατικά δεν αντιστοιχούν σε δαπάνες που έχουν χρηματοδοτηθεί από άλλο πρόγραμμα.
- ✓ Οι δαπάνες του έργου παρακολουθούνται λογιστικά σε ξεχωριστό λογαριασμό και είναι εις γνώση του υπογράφοντα/της υπογράφουσας ότι όσες από αυτές δεν έχουν καταχωρηθεί στον λογαριασμό αυτόν θα κριθούν ως μη επιλέξιμες.

Τα ανωτέρω δικαιολογητικά συνοδεύουν το αίτημα επαλήθευσης δαπανών. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος κάνει χρήση υπηρεσιών Ορκωτού Λογιστή, επισυνάπτεται η έκθεση/βεβαίωσή του.